

Církevní turistika - tvorba produktu cestovního ruchu v okrese Náchod.

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Autor práce: **Jana Laurynová**
Studijní program: **Ekonomika a management**
Obor: **Cestovní ruch**
Název práce: **Církevní turistika – tvorba produktu cestovního ruchu v okrese Náchod**
Cíl práce: **Analýza stávajícího využití církevních památek v okrese Náchod. Vytvoření dvou návrhů produktů cestovního ruchu s duchovní tematikou v dané oblasti**

RNDr. Mgr. Stanislava Pachrová, Ph.D.
Vedoucí bakalářské práce

RNDr. Eva Janoušková, Ph.D.
vedoucí katedry
Katedra cestovního ruchu

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je původní a zpracovala jsem ji samostatně. Prohlašuji, že citace použitých pramenů je úplná, že jsem v práci neporušila autorská práva (ve smyslu zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů, v platném znění, dále též „AZ“).

Souhlasím s umístěním bakalářské práce v knihovně VŠPJ a s jejím užitím k výuce nebo k vlastní vnitřní potřebě VŠPJ.

Byla jsem seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje **AZ**, zejména § 60 (školní dílo).

Beru na vědomí, že VŠPJ má právo na uzavření licenční smlouvy o užití mé bakalářské práce a prohlašuji, že **s o u h l a s í m** s případným užitím mé bakalářské práce (prodej, zapůjčení apod.).

Jsem si vědoma toho, že užít své bakalářské práce či poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠPJ, která má právo ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, vynaložených vysokou školou na vytvoření díla (až do jejich skutečné výše), z výdělku dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence.

V Jihlavě dne 28. 4. 2017

.....

Podpis

VYSOKÁ ŠKOLA POLYTECHNICKÁ JIHLAVA

Katedra cestovního ruchu

**Církevní turistika – tvorba produktu
cestovního ruchu v okrese Náchod**

Bakalářská práce

Autor: Jana Laurynová

Vedoucí práce: RNDr. Mgr. Stanislava Pachrová, Ph.D.

Pustiměř 2017

Poděkování

Tímto bych chtěla poděkovat vedoucí mé bakalářské práce, paní RNDr. Mgr. Stanislavě Pachrové, PhD., za čas, který mi věnovala, odborné rady a doporučení při psaní bakalářské práce. Především také za to, že ze mě po první konzultaci bakalářské práce opadl strach ze psaní a zůstalo jen nadšení pro věc.

Dále také patří velké díky rodině a příteli Michalovi, kteří mi byli velkou oporou při psaní práce.

Abstrakt

LAURYNOVÁ, Jana: Církevní turistika – tvorba produktu cestovního ruchu v okrese Náchod. Bakalářská práce. Vysoká škola polytechnická Jihlava. Katedra cestovního ruchu. Vedoucí práce: RNDr. Mgr. Stanislava Pachrová, Ph.D. Stupeň odborné kvalifikace: Bakalář. Jihlava 2017. 64 stran.

Teoretické východisko práce charakterizuje okres Náchod. Poté popisuje jednotlivá poutní místa, další vybraná duchovní místa a nejvýznamnější poutní trasu v okrese. Praktická část se zabývá podrobnými návrhy tras s duchovní tematikou.

Klíčová slova

Duchovní místo. Náboženský cestovní ruch. Náchod. Pouť. Produkt cestovního ruchu.

Abstract

LAURYNOVÁ, Jana: Religious Tourism – Creation of a Tourism Product in the District of Náchod. Bachelor thesis. College of Polytechnics Jihlava. Department of Tourism. Supervisor: RNDr. Mgr. Stanislava Pachrová, Ph.D. Level of professional qualifications: Bachelor. Jihlava 2017. 64 pages.

Theoretical part of this thesis characterizes district of Náchod. Then describes particular places of pilgrimage, other selected spiritual places and the most important pilgrimage route in the district. Practical part deals with detail proposals of a spiritual-themed routes.

Key words

Spiritual place. Religious Tourism. Náchod. Pilgrimage. Tourism Product.

Obsah

Úvod.....	10
Metodika zpracování bakalářské práce.....	12
1 Teoretická část.....	13
1.1 Charakteristika okresu Náchod	13
1.2 Poutní místa v okrese Náchod.....	18
1.2.1 Boušín	18
1.2.2 Božanov	19
1.2.3 Broumov	20
1.2.4 Heřmanice.....	21
1.2.5 Hronov	22
1.2.6 Křinice	22
1.2.7 Suchý Důl	23
1.2.8 Teplice nad Metují	24
1.2.9 Verněřovice.....	24
1.3 Další vybraná duchovní místa v okrese Náchod	25
1.4 Vambeřická poutní cesta	27
2 Praktická část.....	29
2.1 Návrh trasy s duchovní tematikou pro pěší turisty.....	29
2.1.1 Trasa pro pěší.....	29
2.1.2 Podrobný popis trasy	30
2.2 Návrh trasy s duchovní tematikou pro cykloturisty	37
2.2.1 Cyklotrasa	37
2.2.2 Podrobný popis cyklotrasy.....	38
Závěr	54
Použité zdroje	56
Seznam obrázků.....	62

Seznam tabulek	62
Přílohy.....	64

Úvod

Výběr tématu pro zpracování bakalářské práce jsem prováděla s uvážením. Vybírala jsem tak, aby šlo o téma, které mě samotnou zajímá a baví, co do otázky zpracování, tak i toho, co se týká i konkrétní zkoumané oblasti. Právě proto jsem si vybrala církevní turistiku v okrese Náchod. Duchovní místa jsou spjata s řadou událostí či příběhů, ať už historicky a písemně podložených, ústně předávaných anebo jen vybájených. Záleží na každém člověku, jaké má, či nemá vyznání a přesvědčení. Nemyslím tím jen příslušnost k určitému náboženství. Každé z míst má své vlastní kouzlo, které na člověka dýchne a zanechá v něm někdy více, někdy méně velký dojem. Cestovní ruch je právě o poznávání, odpočinku (jak fyzickém, tak duševním) a získávání nových zážitků a dojmů. Církevní turistika naplňuje všechny tyto aspekty.

Já sama pocházím z jižní Moravy, avšak výběr zkoumané oblasti nepadl právě na toto území, nýbrž na okres Náchod. Důvodem je i citové spojení s touto oblastí. V Teplicích nad Metují bydlí moje babička, která mi často čítávala z Babičky od Boženy Němcové. Jako malou mě brávala na výlety především po památkách v okrese a vyprávěla zajímavé příběhy spjaté s těmito místy, ať už šlo o přírodní či kulturní památky. A že jich zde není málo.

Cílem bakalářské práce bude analýza stávajícího využití církevních památek v okrese Náchod a vytvoření dvou návrhů produktů cestovního ruchu s duchovní tematikou v dané oblasti. Téma práce bylo vypsáno ve spolupráci s diecézí brněnskou, která má zájem o produkty se zaměřením na poutní místa a církevní památky. Výsledné navržené trasy mohou být umístěny na webu www.cirkevneturistika.cz, který podporuje rozvoj církevní turistiky. Pro tento účel budou trasy primárně určeny.

Práce bude rozdělena do dvou částí, teoretické a praktické. První částí bude teoretické východisko, které bude zahrnovat obecnou charakteristiku samotného okresu Náchod. Práce dále bude zkoumat duchovní památky a místa v okrese a v neposlední řadě se bude zabývat samotnými poutními místy a poutními cestami okresu včetně jejich popisů.

Praktická část bude obsahovat návrhy produktů cestovního ruchu s duchovní tematikou sestavených na základě zjištěných informací v první části bakalářské práce. Navrhnuty budou dvě trasy propojující duchovní místa. Trasy budou navrženy tak, aby každou

zvlášť bylo možné bez problému absolvovat v rámci jednoho dne, jak už z hlediska časové, tak i fyzické náročnosti. První okruh bude určen primárně pro pěší turisty. Dalším návrhem produktu s duchovní tematikou bude cyklotrasa. V rámci cyklotrasy bude na výběr okruh, který bude možné absolvovat jen na kole určený pro náročnější a zdatnější cyklisty. Dále bude možné vybrat si okruh, který bude kombinací cyklotrasy a zpáteční cesty vlakem. Součástí druhé části práce bude ještě podrobný popis obou navrhovaných tras s fotodokumentací, doloženými schématy a GPS souřadnicemi navštívených míst pro lepší orientaci.

Praktickou využitelnost bakalářské práce vidím v možnosti nabídky navrhnutých tras jako produktu cestovního ruchu. Ať už turistickými centry v okrese, webovým portálem Církevní turistika, který se zabývá nabídkou právě takových cest a poutními místy vůbec, samotnými obcemi v okrese či farnostmi spravujícími památky, pod něž dané památky spadají.

Metodika zpracování bakalářské práce

Na základě analýzy stávajícího využití církevních památek v okrese Náchod bude možné navrhnout ojedinělý produkt cestovního ruchu s duchovní tematikou na tomto území. Poznávání oblasti a stávajících využívaných poutních cest v okrese povede k tvorbě nových tras. Informace budou čerpány jak z ověřených internetových zdrojů, ať už půjde o turistické portály zabývající se touto oblastí, recenzované články a vědecké práce, tak z publikací autorů, kteří jsou v oboru uznáváni.

Ověřování aktuálnosti a správnosti výše uvedených zjištěných informací týkajících se především poutí a poutních míst bude probíhat na základě elektronického dotazování prostřednictvím elektronické pošty směřované na příslušná turistická informační centra, jednotlivé obce (starosty obcí) a duchovní správce daných farností.

V neposlední řadě bude provedena návštěva a průzkum navržených produktů v terénu. Tento průzkum ověří náročnost tras jak z hlediska fyzické, tak časové.

1 Teoretická část

1.1 Charakteristika okresu Náchod

Okres Náchod se rozkládá mezi Krkonošemi a Orlickými horami v severovýchodní části Královéhradeckého kraje, jak lze vidět na Obrázku 1. Sousedí s Polskem a dalšími okresy jako jsou Hradec Králové, Trutnov a Rychnov nad Kněžnou. [12]

Obrázek 1: Poloha okresu Náchod v České republice

Upraveno dle: www.google.cz/maps/

Typický podhorský charakter převládá na celém území. Povrch tvoří převážně pahorkatina. Na severu se rozprostírá Broumovská vrchovina, západ patří do Krkonošského podhůří a do Podorlické pahorkatiny zasahuje jihovýchodní část okresu. Jediný jih leží v nížinaté oblasti Orlické tabule. Nejvyšším vrcholem je Ruprechtický Špičák v Javořích horách na Broumovsku, dosahující výšky 880 m n. m. Nejnižší místo území se nachází na Jaroměřsku (232 m n. m.). [12]

Podnebí okresu je teplé a suché. Jižní část okresu má teplejší podnebí s dlouhodobou roční teplotou mezi 8–9 °C. Oproti tomu severní část je vlhčí a chladnější s dlouhodobou roční teplotou mezi 5–6 °C. Broumovská kotlina je však poněkud teplejší s dlouhodobou roční teplotou mezi 7–8 °C. V severní části okresu v oblasti

skalních měst jsou srážky výrazně vyšší. Průměrné roční úhrny srážek jsou však v rozmezí 670–760 mm pro celý okres. [27]

Mezi významné řeky v této oblasti patří Metuje odvodňující většinu okresu a protínající oblast od severu k jihu. Západní část oblasti odvodňuje Úpa, která se u Jaromče vlévá spolu s Metují do Labe. Za zmínku stojí řeka Stěna odvodňující severní část Broumova, která patří k povodí Odry. Velmi významná pro vodní hospodářství je nádrž Rozkoš. Nádrž o ploše přes 1 000 hektarů reguluje stav vody na středním toku Labe. Rozkoš je hojně využívána i jako středisko rekreace a vodních sportů. [12]

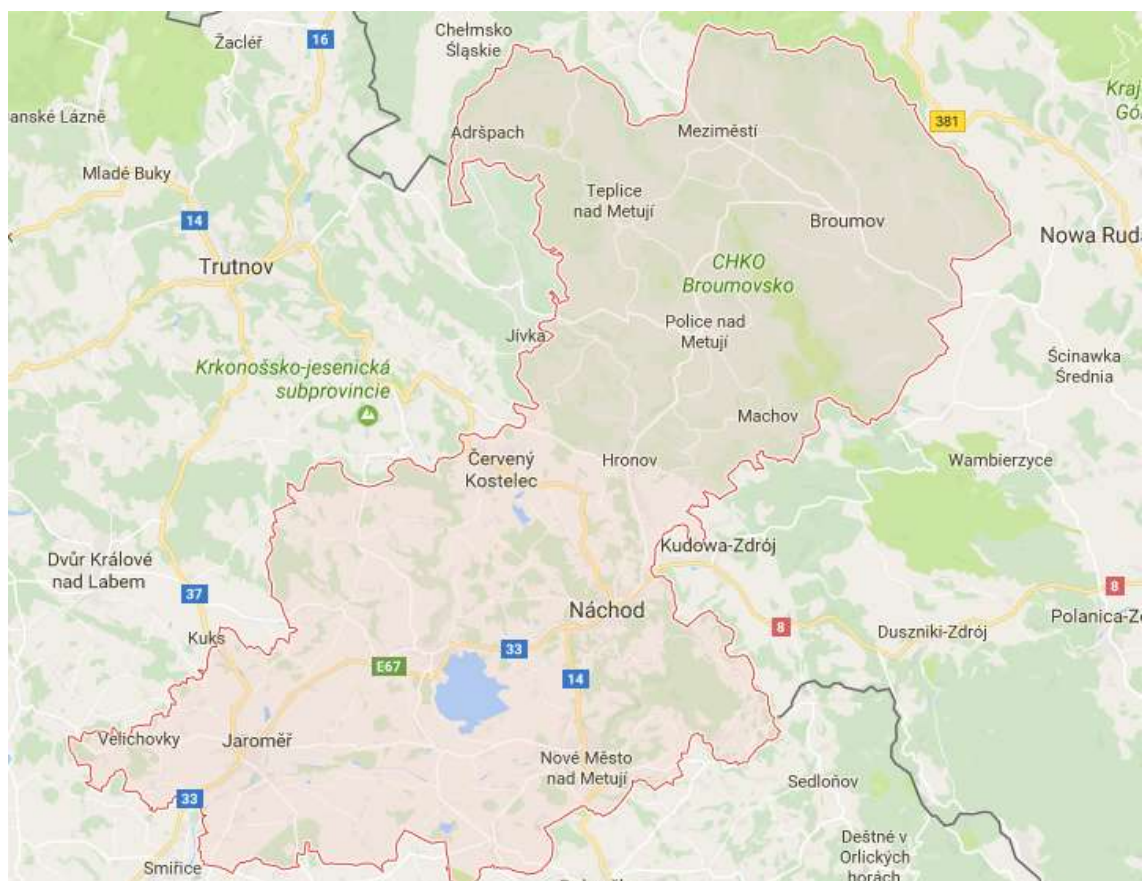

Obrázek 2: Adršpašsko-teplické skály

Zdroj: www.adrspach-skaly.sweb.cz

Okres Náchod je především znám svými přírodními krásami. Mezi ně patří Teplicko-adršpašské skály, které lze vidět na Obrázku 2. Dalšími rezervacemi pískovcových útvarů jsou Broumovské stěny, stolová hora Ostaš, Kočičí skály, Křížový vrch a Borek. V této oblasti se natáčela nejedna česká pohádka. Příkladem je snímek Třetí princ, kde v útrobách skalního města bloudí Pavel Trávníček a snaží se vysvobodit své bratry. Ze záběrů z pohádky je patrná krása místní přírody. Z těch novějších pohádek je to Z pekla štěstí. Natáčení se odehrávalo opět v oblasti jezírka v komplexu Adršpašských skal. Ukázkou harmonicky vytvářené krajiny s kulturní památkou je přírodní rezervace

Babiččino údolí. U nás nejseverněji se vyskytujícím zbytkem lužního lesa je Dubno u České Skalice. Z nerostného bohatství je nutné jmenovat minerální prameny vyvěrající v Náchodě–Bělovsi a Hronově. V okolí Velichovek se nachází rašelinové slatiny. [12]

Obrázek 3: Okres Náchod

Upraveno dle: www.google.cz/maps

Na Obrázku 3 lze vidět obce s rozšířenou působností, mezi které patří: Broumov, Jaroměř, Náchod a Nové Město nad Metují. Dále lze vidět některé z obcí s pověřeným obecním úřadem jako je: Červený Kostelec, Hronov, Police nad Metují a Teplice nad Metují. Poslední obcí s pověřeným obecním úřadem je Česká Skalice. [33]

Vybrané statistické údaje

- **Počet obyvatel:** 110 869
- **Rozloha:** 852 km²
- **Hustota osídlení:** 130 (obyvatel/ km²)

- **Počet obcí v okrese:** 78 (z toho 11 se statutem města)
- **Počet částí obcí:** 28
- **Počet ekonomických subjektů se sídlem v okrese:** 26 272
- **Počet obyvatel v evidenci uchazečů o zaměstnání:** 3 766
- **Počet hromadných ubytovacích zařízení:** 111
- **Počet lůžek v hromadných ubytovacích zařízeních:** 5 751

Uvedené údaje jsou platné k 31. 12. 2015. [27]

Ochrana přírody

Okres Náchod se nachází na území CHKO Broumovsko. CHKO Broumovsko bylo vyhlášeno roku 1991. Ostrůvky divoké přírody jsou zpestřením malebné krajiny Broumovského výběžku. Rozsáhlá skalní města bohatá na podivuhodné skalní útvary jsou nejceněnějšími částmi zdejší přírody. Na pískovcový reliéf, se kterým souvisí inverzní klima, jsou vázány vzácné druhy zvířeny a květeny. Stovky lokalit jsou významné pro výskyt vzácných a zranitelných druhů, zajímavých děl neživé přírody a rozmanitých biotopů. Význam lokalit dokládá i jejich vyhlášení za maloplošná zvláště chráněná území a lokality soustavy Natura 2000. [44]

- Přírodní památky:

Borek, Březinka, Halín, Hustířanský les, Pod Rýzmburkem, Stará Metuje, Tuří rybník, Louky v České Čermné, Rašelina, Kočičí skály, Pískovcové sloupky, Mořská transgrese, Šafránová stráň

- Přírodní rezervace:

Dubno, Peklo, Šestajovická stráň, Zbytka, Ostaš, Křížová cesta, Farní stráň

- Národní přírodní památky:

Babiččino údolí, Polické stěny

- Národní přírodní rezervace:

Adršpašsko-teplické skály, Broumovské stěny

- Ptačí oblasti:

Broumovsko

V okrese Náchod bylo vyhlášeno 54 památných stromů, převážně lip. [31,46]

Místní akční skupiny

Místní akční skupina (dále MAS) je společenství občanů, neziskových organizací, soukromé podnikatelské sféry a veřejné správy nezávislé na politickém rozhodování. Takové společenství spolupracuje na rozvoji venkova, zemědělství a získávání finanční podpory z Evropské unie a z národních programů. Zlepšování kvality života a životního prostředí ve venkovských oblastech je základním cílem MAS. [26]

Na území okresu působí celkem 3 místní akční skupiny a to:

- Místní akční skupina Stolové hory, z. s.
- MAS Broumovsko, z. s.
- Místní akční skupina Mezi Úpou a Metují, z. s.

Euroregion Glacensis

Nadnárodním typem svazků či sdružení obcí a měst jsou euroregiony. Jejich hlavním cílem je podpora a realizace projektů mezi smluvními stranami. Tato mezinárodní sdružení měst a obcí jsou zastoupena svými místními představiteli veřejné správy. Hlavním motivem je odstraňování nerovností mezi regiony na obou stranách hranice mezi Českou republikou a Polskem tak, aby bylo docíleno postupného vyrovnávání ekonomického i sociálního rozvoje. Hranice v území s sebou nesou překážky, které ztěžují spolupráci mezi regiony. Spoluprací jsou zlepšovány životní podmínky místního obyvatelstva. Má zasahovat do všech oblastí života občanů, a to kulturní, sociální, hospodářské a do infrastruktury.

Okres Náchod patří do Euroregionu Glacensis. Jde o nadnárodní dobrovolné zájmové sdružení měst a obcí a dalších právnických osob na území okresů na české i polské straně. Na české straně jsou to kromě již zmiňovaného okresu Náchod dále okresy Rychnov nad Kněžnou, Hradec Králové, Trutnov, Jičín, Chrudim, Svitavy, Ústí nad

Orlicí, Pardubice a Šumperk. Je největším česko-polským euroregionem s nejdelší společnou hranicí. [15]

1.2 Poutní místa v okrese Náchod

Okres Náchod je velmi bohatý nejen na drobné sakrální památky a duchovní místa, ale nachází se zde také velmi významné či ojedinělé stavby, které jinde v Evropě nejsou, jak dokládá Příloha 1, která je jejich výčtem. Převážná většina památek a duchovních míst je křesťanských nebo s křesťanskými církvemi spojena. Ojediněle se vyskytují židovské památky. Některé z těchto duchovních míst a památek se staly místy poutními.

1.2.1 Boušín

V údolí řeky Úpy mezi Ratibořicemi a Havlovicemi stojí nedaleko slatinského mlýna malá barokní kaplička z roku 1694. Odtud vede panská cesta do prudšího kopečku na Boušín. Jde o romantickou samotu s kostelíkem, farou, starobylou sýpkou, čtyřmi chalupami a kapličkou se studánkou pod strání. Bohouš Bradatý z rodu Pánů erbu zlatého třmene založil Boušín ve 2. polovině 12. století. První písemnou zmínku o Boušíně najdeme ve stvrzovacích knihách, které nechal sepsat první český arcibiskup Arnošt z Pardubic. Asi roku 1424 za husitských válek byl Boušín vypálen a kostel pobořen. Nový dřevěný kostel postavil roku 1464 Jan Litobořský z Chlumu jako výraz díků za zázračné uzdravení své dcerky. Pověst o hluchoněmé dcerušce, která bloudila hladová a žíznivá po lese, je líčena i Boženou Němcovou v Babičce: *„Ustrašená, uplakaná octla se najednou u studánky; dychtivě klekla si k ní a napila se; když se pak okolo sebe ohlédla, viděla dvě ušlapané cestičky. Ale nevěděla, kterou se dát, už ji bloudění přestrašilo a naučilo, že nevede každá cestička k domovu. Tu si vzpomněla, že její matka, když v strachu a úzkosti je, vždy do své komůrky jde a se modlí; i klekla tedy na zem holčička a modlila se, aby ji Pánbůh vyvedl z lesa. I slyší najednou divný zvuk, hučelo a znělo jí to v uších víc a víc, jasněji a jasněji, děvče nevědělo, co se to s ní děje, jaké jsou to zvuky; začala se strachy třást a plakat, chtěla utíkat – a tu hle, běží k ní z lesa po cestičce bílá ovce, za ní druhá, třetí, čtvrtá, pátá a šestá a více jich, vždy více, až je u studánky celé stádo. Každá ovce měla na krku zvonce, ty zvoní a děvčátko je slyší! To jsou ovce otcovy a tu běží ovčákův bílý pes a tu přichází Barta ovčák, a děvčátko vykřikne: „Barto!“ a běží k němu.“* (Němcová, 1949, s. 49–50)

Tato událost zapříčinila šíření vděčné úcty k Panně Marii a Boušín se stal mariánským poutním místem. [11]

Za třicetileté války byl Boušín opět poničen a vypálen. Po válce se Boušín stává majetkem knížecího rodu Piccolomini. Vavřinec Piccolomini nechal v letech 1682–1692 vybudovat na troskách dřevěného kostela nový zděný kostel ve stylu venkovského baroka. Tuto podobu si kostel zachoval až dodnes. V letech 1728–1730 byla ke kostelu postavena zděná fara, kterou nechala přistavět vdova po Vavřincovi Anna Viktoria Piccolomini. [40]

Dnes je poutní místo vyhledáváno nejen za účelem poznání historie, ale také pro svou tichou a klidnou atmosféru v čisté přírodě. Přes Boušín je vedeno několik jarních pochodů. V létě je často navštěvován i cyklisty, kteří využívají okolní cyklotrasy. Pro větší skupinky turistů je na faře během letní sezóny k dispozici nabídka služeb průvodce. [6]

Poutí: koná se 31. května nebo v neděli po tomto datu [3]

1.2.2 Božanov

Kostel svaté Marie Magdalény

Farní kostel pochází z let 1735–1743 a pravděpodobně byl postaven podle návrhu Kiliána Ignáce Dienzehofera. Jedná se o umělecky nejceněnější památku na Broumovsku (pokud nepočítáme Broumov samotný). Kostel nechal postavit broumovský opat Benno Löbl. Novobaroční oltář pochází z 20. století. Ke kostelu se prochází pozdně gotickou hřbitovní bránou ze 16. století. V blízkosti kostela stojí stejně stará kostnice. (Axamitová, 2011, s. 248)

Poutí: koná se kolem svátku patronky – 22. července [23]

Kaple Nanebevzetí Panny Marie

V obci se dále nachází poutní kaple zbudovaná roku 1890 nad zázračným pramenem v malém lese nedaleko polské hranice. Obklopují ji kamenná zastavení křížové cesty. Jde o prostou obdélnou stavbu pyšnicí se malou věžičkou s volutovým štítem. (Boháč a Boháč, 1995, s. 70)

Poutí: koná se 2. sobotu v září [23]

1.2.3 Broumov

Kostel Panny Marie hřbitovní

Kousek stranou od historického jádra Broumova stojí nejstarší dochovaný dřevěný kostel v Čechách. Jedná se o jednu z nejstarších sakrálních staveb ve střední Evropě. Patrně jde o pozůstatek původní osady. Stavba byla zhotovena bez použití jediného hřebíku. (David, Ludvík a Soukup, 2016, s. 248)

Založen byl roku 1177 a nově postaven ve 14. století. Za husitských válek došlo k jeho vypálení. Dnešní podoba pochází z roku 1449, po té byl ještě několikrát obnovován. Roubená jednolodní svatyně má trámový strop a gotickou sochu madony, stejně tak jsou gotické i dřevěné portálky u vchodů. V ochozu je umístěno devět dřevěných desek s popisem místních událostí z let 1542–1847 a renesanční i empírové náhrobníky. (Axamitová, 2011, s. 249)

Poutí: koná se 15. srpna [23]

Kláster s kostelem sv. Vojtěcha

Roku 1213 Přemysl Otakar I. věnoval Broumovský výběžek benediktinskému klášteru v Břevnově, který tu roku 1322 zřídil proboštství. V dobách husitských válek a obecně v dobách nebezpečí, se opati často uchylovali do Broumova. Roku 1620 se občané vykoupili, avšak po bitvě na Bílé hoře byla nezávislost ukončena a panství bylo navraceno benediktinům. (Axamitová, 2011, s. 248)

Opat Bavor po roce 1300 nechal na místě původní tvrze, která neodolala povstání fojtů, vybudovat klášter s gotickým chrámem zasvěceným svatému Vojtěchu. Součástí klášterních statků je i pivovar, založený roku 1348, který je známý svým pivem Opat. Za působení opatů Tomáše Sartoria (1663–1700) a Otmara Daniela Zinkeho (1700–1738) byla započata stavební činnost. V letech 1658–1688 byl původně gotický kostel přestavěn do barokního slohu podle návrhu italského stavebního mistra Martina Allia z Löwenthalu. Přestavba byla dokončena pod taktovkou Kiliána Ignáce Dientzenhofera mezi léty 1721–1723. Podle Kryštofa Dientzenhofera byla přestavěna klášterní budova. V klášterních prostorách je nejvýznamnější krásně zdobený kostel svatého

Vojtěcha s varhanami a knihovna se 17 000 svazky. Chloubou kláštera je jedna ze 40 kopií Turínského plátna, která je jedinou uchovávanou severně od Alp. (Vítek a Leschinger, 2011, s. 179–180)

V dnešní době je klášter vzdělávacím a kulturním centrem. Kromě zmíněného kostela svatého Vojtěcha, Turínského plátna nebo knihovnou, klášter láká návštěvníky expozicí Vambereckých mumii a zahradou. Je také možné využít ubytování v renovovaných mnišských celách. [43]

Poutí: koná se 23. dubna [23]

1.2.4 Heřmanice

Kostel sv. Marie Magdalény

V rodné obci Albrechta z Valdštejna se nachází barokní kostel z roku 1720. Nechal jej postavit hrabě František Antonín Špork na místě, kde stál gotický kostel ze 14. století. Roku 1882 po požáru byla ke kostelu přistavěna věž a celá stavba dostala klasicistní podobu. (Axamitová, 2011, str. 258)

Převážně barokní jednolodní stavba s pravoúhlým presbytářem a vysokou hranolovou věží má původní zařízení z doby stavby po roce 1720. Kromě bohatě zdobených oltářů a kazatelny jsou pozoruhodností kostela figurální náhrobky Albrechtových rodičů Viléma a Markéty z let 1593 a 1595. (Boháč a Boháč, 1995, s. 84)

Boháč (1995) dále zmiňuje událost, která vedla ke vzniku poutní tradice. Bartoloměj Kriegler se 25. března 1766 vracel ze své poutě do štýrské Mariazell a nesl s sebou obrázek Panny Marie Mariazellské. Zarámovaný papírový obrázek pověsil na ovocný strom a pomodlil se. Chtěl pokračovat ve své pouti, ale nemohl se pohnout. Viděl v tom znamení, a tak obraz na stromě v lukách nedaleko Boru zanechal. O pár měsíců později se u obrázku prý udály zázraky, proto byl obraz přenesen do kostela v Heřmanicích.

Dochovala se písemná památka spjatá s tímto místem – kniha zázraků, do které byly zaznamenávány zázračné události. V loňském roce (2016) místní oslavili výročí 250 let od vzniku poutního mariánského místa.

Poutí: nekoná se [13]

1.2.5 Hronov

Skaláková studánka

Les nad Hronovem nese název Maternice. Maternice je známá jako úkryt Jiříka Skaláka z Jiráskova románu Skaláci, odtud název studánky. Studánka se stala vyhledávanou převážně v období moru. V této době byla považována za léčivou až zázračnou, snad i kvůli své nezávadnosti. Na důkaz vděčnosti sem lidé začali zavěšovat svaté obrázky. Vedle studánky můžeme vidět kříž s deskou, který popisuje tragickou událost z 8. září roku 1787, kdy ve Zbečnicku vypukl požár dvou chalup, při kterém všichni uhořeli i se sedmi dětmi. [25]

Poutí: nekoná se [14]

1.2.6 Křinice

Kaple Panny Marie Sněžné – Hvězda

V severní části Broumovských stěn pod skalním vrchem Supí hnízdo se nachází oblíbené a hojně navštěvované výletní místo. Dříve se mu říkalo Polická hora, ale od vztyčení dřevěného kříže roku 1670 s pozlacenou hvězdou pro lepší orientaci poutníků, se začal užívat název Hvězda. Na místě kříže nechal vybudovat břeňovsko-broumovský opat Otmar Daniel Zinke kapli. Kilián Ignác Dientzehofer zde měl prostor pro předvedení svého stavitelského umu. Stavba trvala dva roky, zhotovena byla roku 1733. Kaple zasvěcená Panně Marii Sněžné má půdorys pěticípé hvězdy. Ke kapli náleží chýše zvaná Pustevna, kterou obýval mnich střežící kapli. (Vítek a Leschinger, 2011, s. 184)

Vnější skalní terasa nabízí výhled na okolní krajinu až do sousedního Polska. Všechna místa, která jsou z této terasy vidět, jsou zanesena na panoramatické tabuli. Tabule může sloužit jako podnět k dalším výletům po místech v okolí. Kaple měla být zbořena, ale pro neúnosné náklady se tak nestalo. Zásahu na tom má také poustevník Christian Goldstein a především opat Jan Rotter, který ji vykoupil a nechal roku 1852 opravit. Na Hvězdě také zřídil horskou chatu ve švýcarském stylu. Toto místo je skvělým tipem pro budoucí manžele, kteří hledají místo pro své „ano“. (Boháč a Boháč, 1995, s. 90)

Poutí: koná se 2. neděli v květnu [23]

1.2.7 Suchý Důl

Ticháčkova kaple

V Ticháckově lese nedaleko Suchého Dolu stojí dřevěná kaplička. Dříve se jí říkalo U Zjevení. Název se odvíjel od tzv. suchodolských zjevení, která zde měla tehdy čtrnáctiletá Kristina Ringlová v letech 1892–1895. Byla postavena roku 1897 z darů poutníků jako připomínka těchto 23 mariánských zjevení. Roku 1893 byla započata stavba křížové cesty kolem lesa a tzv. růžencových schodů z kamene. [6]

V roce 2010 kaplička vyhořela a o dva roky později již stála na původním místě kaplička nová. Vysvěcena byla kardinálem a pražským arcibiskupem Dominikem Dukou. Na Obrázku 4 je zobrazena již nová kaplička po kolaudaci. [7]

Obrázek 4: Ticháčkova kaple u Suchého Dolu

Zdroj: archiv autorky

Poutí: koná se v první polovině července [23]

1.2.8 Teplice nad Metují

Kostel Panny Marie Pomocné

Kostel Panny Marie Pomocné s poustevnou se nachází uprostřed Teplic nad Metují. Jde o bývalou kongregaci bratrů poustevníků sv. Ivana. Tato kongregace existovala pouze v Čechách a jen v 18. století. Poustevna byla založena v letech 1753–1754 nejvzdělanějším poustevníkem své doby, který byl doktorem medicíny a filosofie a šlechticem, Dr. Janem Maxmiliánem z Peytersbergu. Poustevnu obýval spolu s dalšími dvěma poustevníky. Kongregace byla po jejich smrti zrušena a až do 60. let 20. století byla poustevna domovem pro kostelníky a kostelnice. Historie místa byla donedávna neznámá, plná tajemna. Místo skýtá údajně tajnou chodbu procházející hrobkou pod kostelem. [18]

Kostel jako stavbu popisuje Boháč (1995) jako jednolodní s půlkruhově uzavřeným presbytářem a vížkou nad průčelím. Freska Panny Marie na stropě s devíti holdujícími andělskými kůry představuje Pannu Marii jako sídlo vědy.

V současné době je poustevna ve zbledovaném stavu, kostel rovněž. O záchranu památky usiluje občanské sdružení Zachraňme teplickou poustevnu. Významnou osobou tohoto sdružení je Mgr. Ladislav Šikut, Dis., který se mimo jiné snaží o obnovu tradic kupříkladu tím, že pořádá festival Varhanní léto, jehož je sám aktivním účastníkem, coby v roli varhaníka, nebo pořádáním průvodcovských prohlídek s výkladem. Vstupné putuje na financování obnovy památky. [36]

Pout': nekoná se

1.2.9 Vernéřovice

Kostel Panny Marie Pomocnice křesťanů – Soulkostel

Původním poutním místem ve Vernéřovicích nebyl výše zmíněný kostel ale Vernéřovická studánka. Nedošlo zde ani ke zjevením ani k zázrakům. Léčebné účinky dokonce byly studánce připisovány až později. U pramene Vernéřovického potoka stojí novogotický poutní kostel. Jeho stavba započala roku 1892, ale po dvou letech byla pozastavena. Obnovena byla až roku 1897 a o rok později, tedy 1898, byla dokončena vnější stavba a slavnostně vysvěcen a umístěn kříž na věž. K dokončení kostela a jeho

slavnostnímu vysvěcení došlo roku 1904 opatem Brunem Čtvrtečkou. Jedná se o jednolodní stavbu, s polygonálně ukončeným presbytářem a hranolovou věží s jehlancovou střechou. [30]

Ve věži byly původně tři zvony, které věnovali kostelu dobrovolníci. Stejně tak tomu bylo i s hlavním oltářem. S první světovou válkou zmizel z kostela nejen jeho poutní život, ale i dva zvony. Třetí a nejmenší zvon byl zabaven za druhé světové války. Až do počátku 21. století kostel chátral. [22]

Nyní je ve správě nizozemského páru, který zde žije i se svými dětmi. Usilovnou prací se manželskému páru podařilo kostel zrestaurovat. Pořádají zde různé vzdělávací, kulturní a společenské akce. [49]

Poutí: nekoná se, kostel již neslouží k církevním účelům [23]

1.3 Další vybraná duchovní místa v okrese Náchod

Vernéřovice - Vernéřovická studánka

Dva kilometry západně od centra obce Vernéřovic leží studánka s údajně zázračným pramenem, kolem které se v 19. století začaly budovat kapličky a křížová cesta. Lidé tak vzdávali úctu Panně Marii, která studánku požehnala. [50]

Vernéřovice - kostel svatého Michaela archanděla

Barokní kostel stojící na návrší uprostřed obce na hřbitově je místní dominantou. Na tomto místě stál dříve dřevěný kostel. Kostel nechal postavit opat Otmar Zinke v letech 1719–1720. Roku 1722 bylo dokončeno jeho vnitřní vybavení podle plánů Kryštofa Dientzenhofera. Stavba má eliptickou loď, ke které je na východě připojena sakristie a na západě věž. Na hlavním oltáři je obraz Zjevení svatého archanděla Michaela na hoře Gargano v jižní Itálii od Felixe Antonína Schefflera. Po stranách stojí sochy svatého archanděla Gabriela a Rafaela. V kostele jsou varhany, které prošly rekonstrukcí po roce 1990. Z původních pěti zvonů kostelu zůstal jen jeden. [20]

Ruprechtice – kostel svatého Jakuba Většího

Kostel v Ruprechticích stojí na místě původního dřevěného kostelíka. Základní kámen nynějšího kostela byl položen roku 1720. Stavbu projektoval Kryštof Dientzenhofer a stavební práce vedl jeho syn Kilián Ignác. K vysvěcení kostela došlo roku 1723. [19]

Vedle jednolodního barokního kostela s osmibokým půdorysem samostatně stojí renesanční zvonice pocházející ze 16. století. Fara je ve slohu klasicistním, pochází z roku 1838 a má znak broumovského opata. (Axamitová, 2011, s. 298)

Martínkovice – kostel sv. Jiří a sv. Martina

Raně barokní kostel ze sklonku 17. století je dílem Martina Allia. Jedná se o nejhodnotnější venkovský kostel v Čechách z této doby. Předpokládá se, že jeho stavby se účastnily pracovní síly, které předtím prováděly stavbu broumovského klášterního kostela v Broumově. Jako tomu bylo v mnoha jiných případech kostelů, na tomto území i na jeho místě dříve stával dřevěný kostelík. Interiér je zdoben nástropními malbami Felixe Antonína Schefflera. Ojedinelé jsou také varhany z let 1769–1771 postavené Franzem Süssmuthem. Jedná se totiž o jeho jediný dochovaný nástroj. Hlavní oltář je vyzdoben sochami sv. Vavřince a Štěpána. [35]

Otovice – kostel sv. Barbory

V letech 1725–1727 byl v Otovicích postaven barokní kostel na místě, kde dříve bývala dřevěná kaple. Projektantem kostela byl Kryštof Dientzenhofer. Na vnitřní výzdobě kostela s lodí oválného půdorysu se pracovalo ještě v letech 1748–1750. Kostel má sedm půlkruhových kaplí s kněžištěm. Byl vysvěcen roku 1726 opatem Zinkem. Památkou na tuto událost je pamětní deska nad hlavním vchodem. Cennější mobiliář, plastiky a reliéfy jsou uloženy v depozitářích. [30]

Bezděkov nad Metují – kostel sv. Prokopa

V horní části vsi se nachází místní dominanta – kostel sv. Prokopa. Ke stavbě došlo na popud opata Otmara Zinkeho. Stavba probíhala v letech 1724–1727 a byla v režii Dientzenhoferů. Osmiboký kostel má v průčelí dvě robustní věže. Vnitřní vybavení pochází z doby baroka a empíru. [21]

Sochařská a malířská výzdoba pochází z 18. století. Loď kostela má půdorys protáhlého osmiúhelníku. Půlkruhová apsida ukončuje obdélníkové kněžiště. Na hlavním oltáři se nachází obraz Setkání knížete Oldřicha se svatým Prokopem. Autorem obrazu je Jan Karel Kovář. [30]

1.4 Vambeřická poutní cesta

Poutní místa v okrese Náchod nejsou propojena jedinou poutní cestou, ale poutě se realizují spíše lokálně. Nejznámější poutní cesta této oblasti vede za hranice okresu až do vedlejšího státu.

Nejvýznamnější poutní cestou vedoucí okresem Náchod je česko-polská Vambeřická cesta.

Evropa byla již od raného středověku křížována poutníky směřujícími na různá posvátná místa. U nás se poutě nejvíce rozšířily v 17. a 18. století. Nejvýznamnějším cílem se stala bazilika Matky Boží (původně ve slezských Vambeřicích), dnes v polských Wambierzycích. Na pětadvacetikilometrovou pouť je možné se vydat s procesím, ale i na vlastní pěst. Po cestě z Police nad Metují vedoucí přes Broumovské stěny lze vidět několik větších i menších sakrálních památek. Dříve tradiční pouť probíhala i několikrát ročně, vydávalo se tam až 150 000 poutníků. Tradice se udržela až do poloviny 20. století. (Toušlová, Podhorský a Maršál, 2012, s. 76)

Dějiny tohoto poutního místa sahají až na začátek 13. století, kdy Vambeřice ještě ani nebyly osídleny. Uprostřed lesa na mohutné lípě visela soška Matky Boží s děťátkem. Právě na tomto místě dnes stojí poutní bazilika. Po zázračném uzdravení Jana z Ratna se stalo místo hojně navštěvovaným. Nevidomý Jan se sem chodíval modlit, býval doprovázen jeho vnučkou, která ho zde nechávala celý den. Jednoho dne se pro něj nevrátila a tak se rozhodl, že se vydá k domovu sám. Nevidomý muž s holí v lese neušel ani pár kroků, upadl a ztratil vědomí. Po chvíli, když se mu vědomí vrátilo, zjistil, že vidí. Uviděl stromy, které ho obklopovaly a neobvyklou záři jdoucí z místa, kde visela soška. [38]

Tradiční májová pouť byla obnovena roku 2002. Avšak první dva roky pouť končila na hranicích. K obnovení došlo po nástupu faráře Mariana Lewického do polické diecéze. O této tradici si lidé mezi sebou povídají, a tím roste počet zájemců o ni. Poutníkům se

líbí, že jako věřící a turisté tímto spojí obě věci dohromady a přijdou tak ke spoustě zážitků. [24]

Pouť začíná v Polici nad Metují v kostele Nanebevzetí Panny Marie (před obnovením se začínala u sochy svatého Václava pocházející od okruhu spolupracovníků Ferdinanda Maxmiliána Brokofa), dále se line údolím nad Suchým Dolem a je lemována řadou křížů pojmenovaných většinou po lidech, kteří je ztvárnili. Nejdůležitějším křížem je Pánův kříž z roku 1827, který stojí na křižovatce. Je to místo odpočinku, občerstvení a modliteb. Od něj pouť dále pokračuje Broumovskými stěnami k Božanovu, do Kladska přes Radkov a do Vambeřic. V Božanově se setkají poutníci z Police a z Broumova v kostele Marie Magdalény. V první polovině 20. století měli poutníci na cestu Vambeřický zpěvník poutníků náchodských, kde kromě textů písní a modliteb bylo uvedeno, jak se chovat a nechovat na pouti. [47]

Na Obrázku 5 je vyznačeno kudy vede poutní cesta.

Obrázek 5: Vambeřická poutní cesta

Upraveno dle: www.mapy.cz

Start poutní cesty je v Polici nad Metují v kostele Nanebevzetí Panny Marie. Bod 2 na Obrázku 5 značí zastávku u Pánova kříže, bod 3 je zastavení ve Studené Vodě. Hraniční přechod je označen č. 4. Cíl je ve Vambeřicích v bazilice Panny Marie. V polské části cesty vede trasa ještě kolem kaple Panny Marie Čenstochovské, která se nachází mezi Radkovem a Vambeřicemi. [2]

Pouť: koná se v měsíci květnu [16]

2 Praktická část

2.1 Návrh trasy s duchovní tematikou pro pěší turisty

Jak je již výše zmíněno, okres je velmi bohatý jak na památky církevní, tak na památky přírodní. Oblast je protkaná řadou turistických stezek a cyklostezek, které spojují právě tyto pozoruhodnosti v okrese. V navrhovaných trasách je využito právě některých z těchto stezek. Trasy jsou navrhovány tak, aby byly fyzicky zvládnutelné pro co nejširší věkovou škálu návštěvníků a stejně tak, aby byly pro ně co nejzajímavější.

2.1.1 Trasa pro pěší

Na Obrázku 6 je zobrazen návrh trasy po poutních a duchovních místech v okrese Náchod. Trasa je určena primárně pro pěší turistiku, ale je vhodná i pro cykloturistu.

Délka trasy: 15,5 km

Časová náročnost trasy: 8 h (jsou započítány i prohlídky památek, odpočinek, občerstvení či případná modlitba)

Trasa začíná na úpatí stolové hory Ostaš spadající pod správu obce Žďár nad Metují. Ostaš je výborným výchozím bodem, jak pro tuto trasu, tak pro případné zájemce pokračovat v poznávání přírodních památek v okrese. V nejbližším okolí se nabízí výlet do Kočičích skal, okruh skalním městem Ostaš nebo procházka do údolí Klučanky kolem studánky Peregrínky. Nedaleko výchozího bodu trasy je chatová osada, kde je možné se ubytovat a dobře najíst (Chatová osada Ostaš)¹.

Poutní trasa zahrnuje pět navštívených míst, které jsou i společně s trasou vyznačené na Obrázku 6.

Navštívená místa na trase:

- 1: Kaple sv. Kříže (Ostaš)
- 2: Kaple sv. Panny Marie Sněžné (Křinice)
- 3: Ticháčkova kaple (Suchý Důl)
- 4: Kaple Panny Marie Lurdské (Suchý Důl)

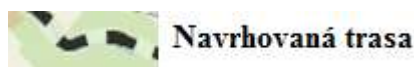
¹ Chatová osada Ostaš – viz Příloha 2

- 5: Kostel Nanebevzetí Panny Marie (Police nad Metují)

Obrázek 6: Návrh trasy s duchovní tematikou v okrese Náchod

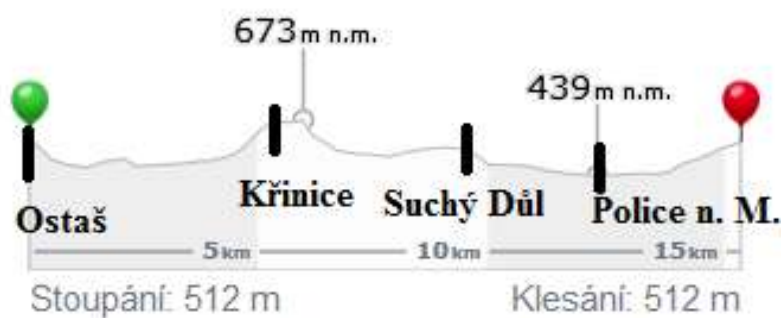
Upraveno dle: www.mapy.cz

2.1.2 Podrobný popis trasy

Ostaš (Žďár nad Metují) – Křinice – Suchý Důl – Police nad Metují – Ostaš

Obrázek 7 zachycuje výškový profil trasy s vyznačenými body, ve kterých jsou navštívená místa.

Obrázek 7: Výškový profil trasy s duchovní tematikou pro pěší

Upraveno dle: www.mapy.cz

1: Kaple sv. Kříže (Ostaš)

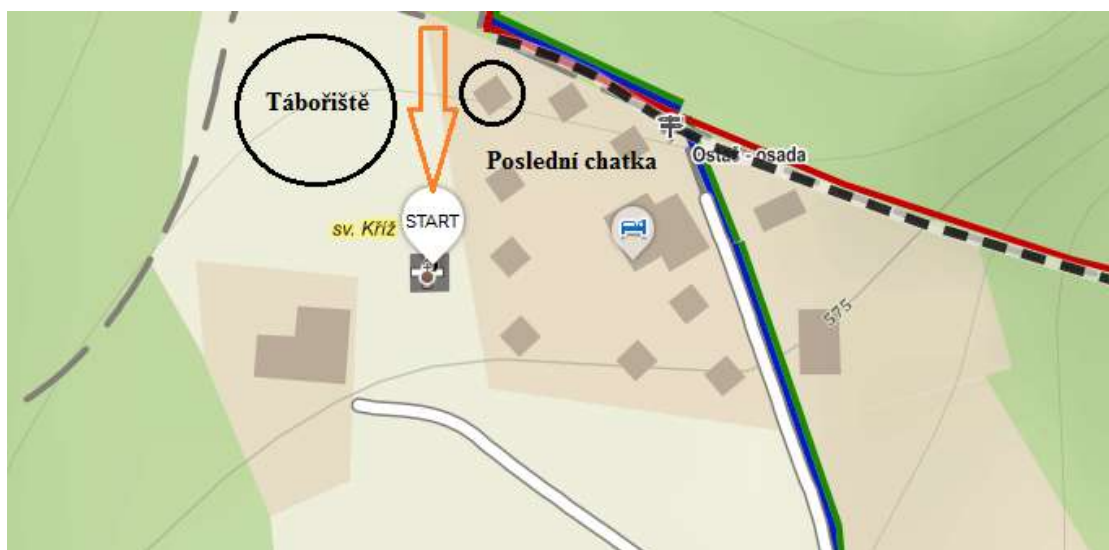
Výchozím bodem pro trasu pro pěší návštěvníky je kaple sv. Kříže na Ostaši, kterou lze vidět na Obrázku 8 včetně jejího interiéru. Nahlédnout do kaple je možné pouze přes mříž.

Obrázek 8: Kaple sv. Kříže na Ostaši

Zdroj: archiv autorky

Kaple se nachází za chatovou osadou na úpatí stolové hory Ostaš. Za poslední chatkou v osadě nalevo a před začínajícím tábořištěm se dá projít ke kapli, viz Obrázek 9.

Obrázek 9: Cesta přes osadu Ostaš ke kapli sv. Kříže

Upraveno dle: www.mapy.cz

Navrhovaná trasa

Od kaple vede trasa zpátky k osadě a dále 5 km po červeně značené turistické trase až k dalšímu navštívenému bodu cesty. Není tedy kde zabloudit. Po půl kilometru cesty trasa mine pomníček. Od rozcestí v Pěkově trasa vede po hlavní silnici, naštěstí však asi

jen 300 m. Po dalším kilometru trasa pokračuje přes Hlavňovský potůček, odkud cesta začíná stoupat až ke kapli sv. Panny Marie Sněžné. Tato kaple je zároveň nejvýše položeným bodem celé okružní trasy.

2: Kaple sv. Panny Marie Sněžné (Křinice - viz kapitola 1.3.6)

Po vystoupení na vrchol se naskytne pohled na kapli a je také možné nahlédnout přes mříž na její interiér (viz Obrázek 10).

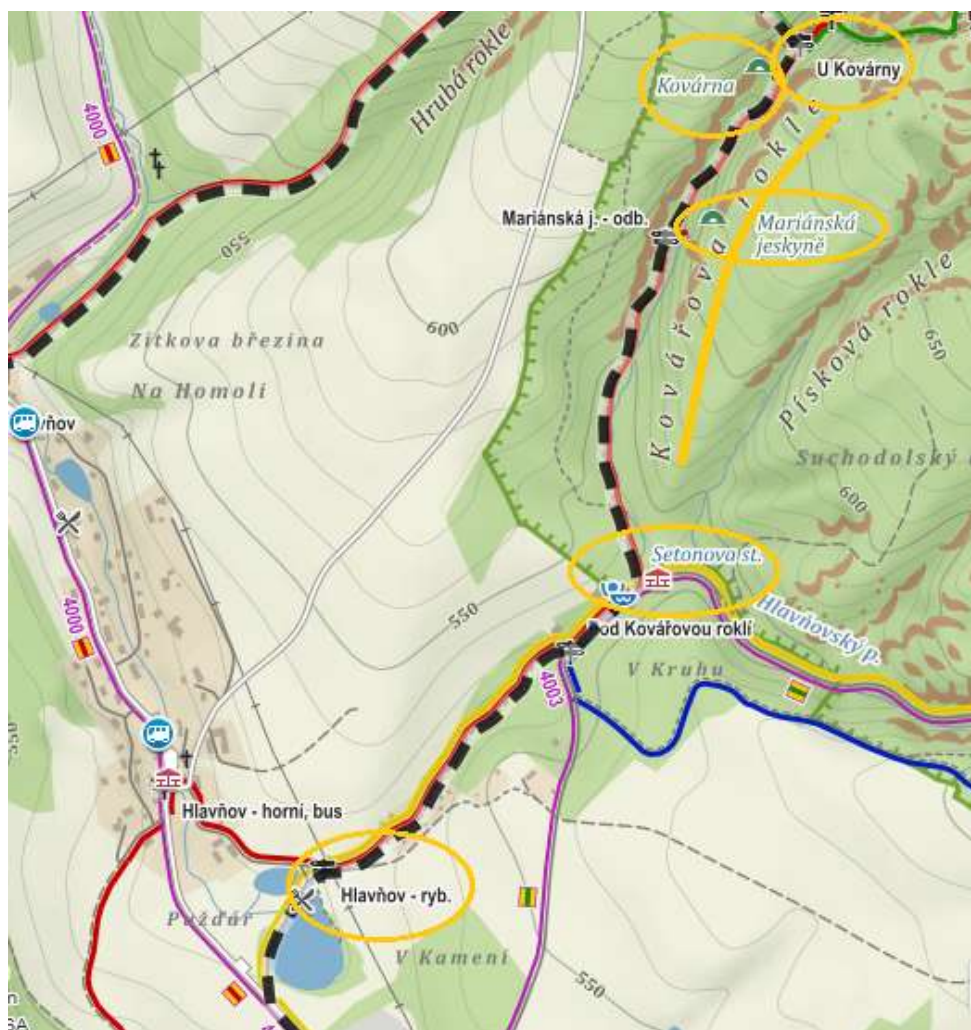

Obrázek 10: Kaple sv. Panny Marie Sněžné a její interiér v Křinicích

Zdroj: archiv autorky

Po zhlédnutí kaple je možné vidět i celé okolí z vyhlídky ze skalní terasy, která je hned vedle kaple. Následující 2 km se pěší trasa vine pouze lesem. Z tzv. Hvězdy trasa směřuje necelých 100 m zpátky po červeně značené turistické stezce až k rozcestníku na parkovišti patřícímu ke kapli. Odtud trasa vede 0,5 km po zeleně značené turistické stezce až k rozcestníku U Kovárny. Název rozcestníku je odvozen od jeskyně Kovárna, která je po pravé straně od cesty. Od rozcestníku U Kovárny se trasa ubírá 1 km po červeně značené turistické stezce Kovářovou roklí. Kromě jeskyně Kovárna se na tomto úseku v rokli nachází další jeskyně a to Mariánská (nalevo od cesty). Tento úsek opět křížuje Hlavňovský potok. Po pravé straně se nabízí pohled na Setonovu studánku. Naproti Setonově studánce je vybudován přístřešek Pod Kovářovou roklí, kde se dá odpočinout a občerstvit se. Od tohoto bodu se trasa ubírá 2,5 km po žlutě značené turistické značce až k dalšímu bodu navrhované cesty k Ticháčkově kapli. Trasa vede

mezi dvěma rybníky – Pužďárem a Hlavňovským rybníkem (tento úsek trasy je zaznamenaný na Obrázku 11).

Obrázek 11: Cesta z Hvězdy Kovářovou rokli

Upraveno dle: www.mapy.cz

Navrhovaná trasa

Za Hlavňovským rybníkem (to je ten větší z nich) trasa po 100 m odbočuje ostře doprava, kde se krátce napojuje na cyklostezku č. 4000, a u rozcestníku Klůček (po 300 m) ostře doleva. Odtud cesta pokračuje opět lesem. Po pravé straně cesta míjí Čertovu skálu, od které začíná křížová cesta vedoucí k Ticháčkově kapli. Ticháčkova kaple je přístupná veřejnosti. V první části kaple jsou po obvodu umístěny lavice, avšak hlavní oltář s výzdobou je před případnými zloději kryt mříží.

3: Ticháčkova kaple (Suchý Důl – viz kapitola 1.3.7)

Po zhlédnutí kaple i jejího interiéru (viz Obrázek 12) cesta směřuje k dalšímu plánovanému bodu navštívení, který je vzdálen pouze necelých 600 m od kaple. U Ticháčkovy kaple je možné posedět, odpočinout si a občerstvit se.

Obrázek 12: Interiér Ticháčkovy kaple v Suchém Dole

Zdroj: archiv autorky

Od Ticháčkovy kaple trasa pokračuje dále po žlutě značené turistické stezce necelých 200 m. U Suchodolské studánky cesta odbočuje ostře doleva, a za potokem Ledhujka pro změnu doprava. Podél potoka se trasa ubírá necelých dalších 200 m po nezpevněné cestě. Nezpevněná cesta se napojuje na zeleně značenou turistickou stezku, na které trasa pokračuje doleva asi 160 m až ke kapli Panny Marie Lurdské (viz Obrázek 13).

4: Kaple Panny Marie Lurdské (Suchý Důl)

Obrázek 13: Kaple Panny Marie Lurdské v Suchém Dole

Zdroj: www.policko.cz

Po zhlédnutí kaple trasa míří k poslednímu bodu navštívení, než se opět začne ubírat směrem zpět do výchozího a zároveň cílového bodu na Ostaši. Vede zpátky 200 m po zeleně značené turistické stezce, podél které se trasa ubírá 2,3 km až do Police nad Metují ke kostelu Nanebevzetí Panny Marie. Tento delší úsek trasy povede už lesem pouze necelý 1 km. Poté trasa vede útroby města. Trasa od Ticháckovy kaple v Suchém Dole až do Police nad Metují ke kostelu Nanebevzetí Panny Marie je vyznačená na Obrázku 14.

Obrázek 14: Cesta ze Suchého Dolu do Police nad Metují

Upraveno dle: www.mapy.cz

Navrhovaná trasa

Na úseku cesty vedoucím Policí nad Metují se nabízejí pro případné zájemce další možná místa k navštívení: Muzeum stavebnice Merkur, Muzeum města Police nad Metují, budova bývalého benediktinského klášter, Muzeum papírových modelů, budova Staré školy, Minizoo, Kostel sboru apoštola Pavla, kašna a pramen Julinka uprostřed Masarykova náměstí.

5: Kostel Nanebevzetí Panny Marie (Police nad Metují)

Kostel (viz Obrázek 15) je posledním místem navštívení na navrhované trase.

Obrázek 15: Kostel Nanebevzetí Panny Marie v Polici nad Metují

Zdroj: www.kostely.cz

Od tohoto kostela se začíná poutní cesta do Vambeřic (viz kapitola 1.5 Vambeřická poutní cesta). Navrhovaná pěší trasa však vede od kostela jinudy. Pokračuje dále 3,2 km po zeleně značené turistické stezce (od kostela doprava), která vede 200 m podél hlavní silnice. Za 200 m trasa odbočuje doleva a vyvádí návštěvníky z města. Za městem trasa mine několik pomníků, křížů a vyhlídkové místo Bukovice. Zeleně značená stezka vede až do cíle, tedy ke kapli sv. Kříže za chatovou osadou Ostaš.

Tabulka 1: GPS souřadnice trasy pro pěší

Navštívené místo	Souřadnice GPS
Kaple sv. Kříže, Ostaš	N 50°33'29.914", E 16°12'46.298"
Kaple sv. Panny Marie Sněžné, Křinice	N 50°34'1.726", E 16°16'0.397"
Ticháčkova kaple, Suchý Důl	N 50°32'38.912", E 16°15'22.83"
Kaple Panny Marie Lurdské, Suchý Důl	N 50°32'27.201", E 16°15'23.154"
Kostel Nanebevzetí Panny Marie, Police n. M.	N 50°32'18.779", E 16°14'5.38"

Zpracováno dle: www.mapy.cz

2.2 Návrh trasy s duchovní tematikou pro cykloturisty

Navrhovaná cyklotrasa vede především po vybudovaných cyklostezkách a snaží se vyhýbat silnicím I. třídy. Propojuje zajímavá duchovní místa. Nabízí trasu, ze které je možné se vrátit vlakem do výchozího místa nebo pokračovat delším okruhem pro zdatnější cyklisty.

2.2.1 Cyklotrasa

Na Obrázku 16 je zobrazen návrh cyklotrasy po poutních a duchovních místech v okrese.

Délka trasy: 36 km navrhovaná cyklotrasa + zpáteční cesta na kole prodlouženým okruhem dalších 28 km = 64 km celkem

Časová náročnost trasy: 6 h navrhovaná cyklotrasa + zpáteční cesta na kole prodlouženým okruhem dalších 3 h = 9 h (jsou započítány i prohlídky památek, odpočinek, občerstvení či případná modlitba)

Trasa začíná v obci Teplice nad Metují, která je výborným výchozím bodem jak pro tuto cyklotrasu, tak pro případné zájemce pokračovat v poznávání přírodních a jiných kulturních památek v okrese. V nejbližším okolí se nabízí výlet do Teplických skal, ke kostelu sv. Vavřince, ke studánce Třináctý pramen, ke studánce V Díře, k vyhlídce na Lysém vrchu nebo k prameni u sv. Antonínka nad koupalištěm. Nedaleko výchozího bodu je kemp Kamenec, kde je možné se ubytovat.²

Poutní cyklotrasa zahrnuje 10 navštívených míst a 3 další místa na zpáteční cestě prodlouženým okruhem, která jsou vyznačena na Obrázku 16.

Navštívená místa na trase:

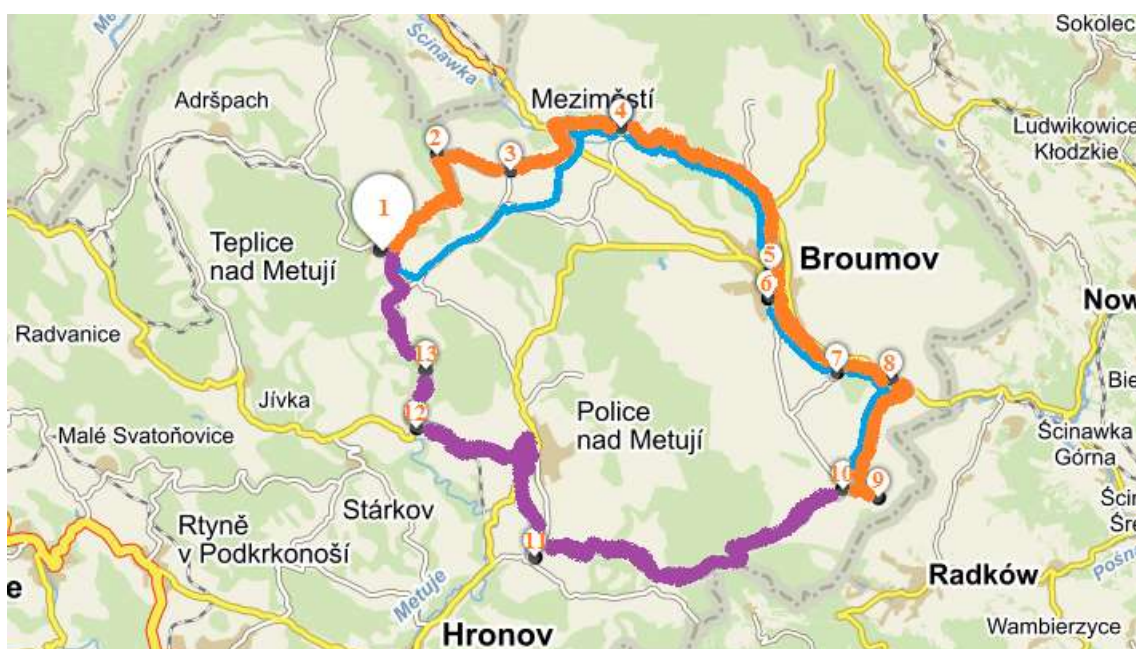
- 1: Kostel Panny Marie Pomocné (Teplice nad Metují)
- 2: Verněřovická studánka (Verněřovice)
- 3: Kostel sv. Michaela archanděla (Verněřovice)
- 4: Kostel sv. Jakuba Většího (Ruprechtice)
- 5: Klášter (Broumov)
- 6: Kostel Panny Marie (Broumov)

² Camp Kamenec – viz Příloha 3

- 7: Kostel sv. Jiří a sv. Martina (Martínkovice)
- 8: Kostel sv. Barbory (Otovice)
- 9: Kaple Nanebevzetí Panny Marie se studánkou (Božanov)
- 10: Kostel sv. Marie Magdalény (Božanov)

Navštívená místa na zpáteční cestě prodlouženého okruhu

- 11: Kostel sv. Prokopa (Bezděkov nad Metují)
- 12: Kaplička (Česká Metuje)
- 13: Kaple sv. Anny (Dědov)

Obrázek 16: Návrh cyklotrasy s duchovní tematikou v okrese Náchod

Upraveno dle: www.mapy.cz

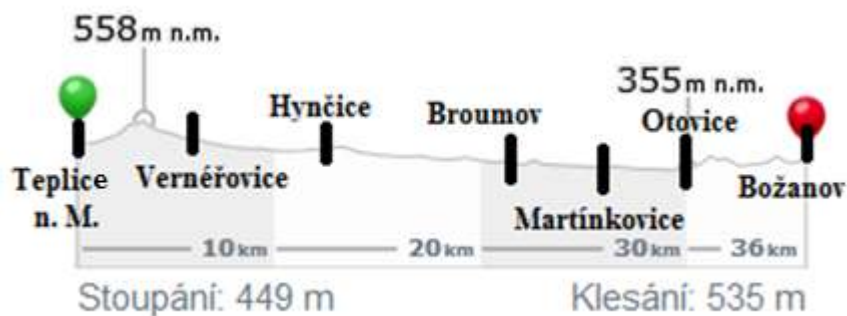

2.2.2 Podrobný popis cyklotrasy

**Teplice nad Metují – Verněřovice – Ruprechtice – Broumov – Martínkovice –
Otovice – Božanov**

(pokračování zpáteční cestou delším okruhem) **Bezděkov nad Metují – Česká Metuje – Dědov – Teplice nad Metují**

Na Obrázku 17 je zobrazen výškový profil navrhované cyklotrasy (první části) s vyznačenými body, ve kterých jsou navštívená místa. Z profilu je zřejmé, že první část trasy je z hlediska stoupání a klesání méně náročná. Stoupání čeká cyklisty pouze na začátku trasy před příjezdem do Vernéřovic.

Obrázek 17: Výškový profil cyklotrasy s duchovní tematikou

Upraveno dle: www.mapy.cz

1: Kostel Panny Marie Pomocné (Teplice n. M. – viz kapitola 1.3.8)

Výchozím bodem trasy je poutní kostel Panny Marie Pomocné, který lze vidět i s ivanitskou poustevnou na Obrázku 18.

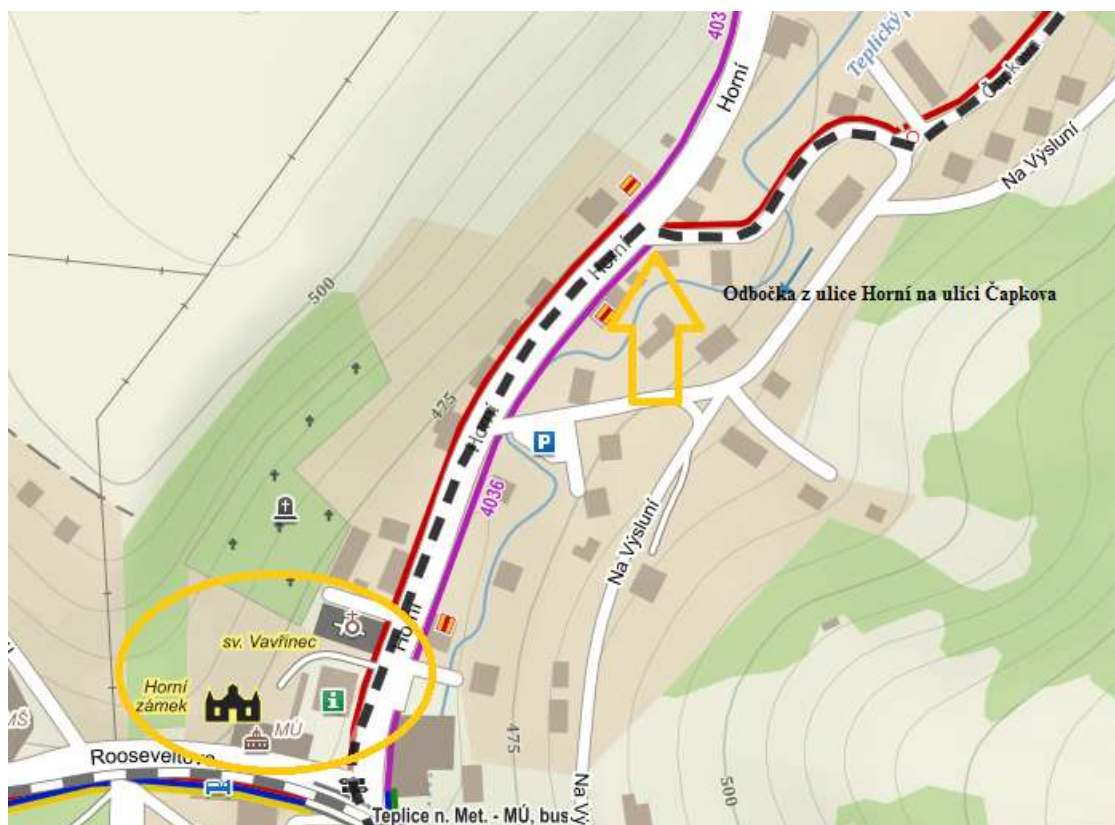

Obrázek 18: Kostel Panny Marie Pomocné v Teplicích nad Metují

Zdroj: www.kostely.cz

Od kostela směřuje cesta dolů z kopce po cyklostezce č. 22. Za necelých 400 m pod kopcem trasa odbočuje doleva a napojuje se na cyklostezku č. 4036 po silnici III. třídy Aloise Jiráska. Asi po 600 m cyklostezka vede pod železničním viaduktem, za kterým je

po levé straně Horní zámek, kde sídlí Městský úřad Teplice nad Metují. V přílehlé budově zámku je Turistické informační centrum Teplice nad Metují a obchod se sportovními potřebami a koly. Hned další stavbou v řadě je kostel sv. Vavřínce s přílehlým hřbitovem, který i s varhanami prošel rozsáhlou rekonstrukcí. Trasa dále vede směrem na Horní Teplice, avšak vyhýbá se cestě Polskem a odbočuje po 200 m za kostelem doprava ulicí Čapkovou (viz Obrázek 19).

Obrázek 19: Cesta kolem Horního zámku Teplicemi nad Metují

Upraveno dle: www.mapy.cz

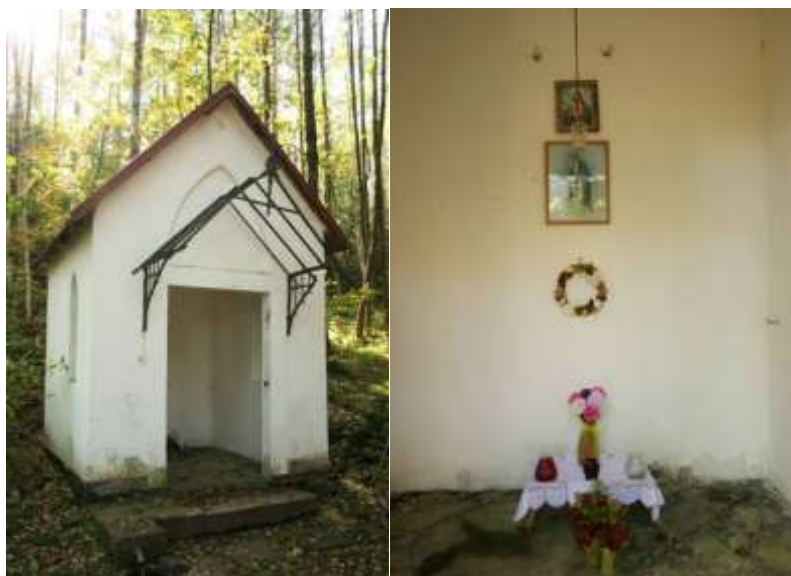

Navrhovaná trasa

Touto zpevněnou cestou mezi loukami a poli vede trasa přibližně 1,7 km k rozcestníku Nový Dvůr, odtud dále rovně pokračuje trasa nezpevněnou cestou lesem asi 1,8 km přímo až k dalšímu bodu navštívení na trase. Po půl kilometru za rozcestníkem leží napravo v lesíku objekt lehkého prvorepublikového opevnění.

2: Verněřovická studánka (Verněřovice – viz kapitola 1.4)

Napravo od trasy se v lese nachází Verněřovická studánka s kaplí, kterou lze vidět na Obrázku 20. Zde je možné se osvěžit pitnou vodou. Nalevo od cesty se nachází kostel Panny Marie Pomocnice křesťanů – Soulkostel (viz kapitola 1.3.9).

Obrázek 20: Kaple nad studánkou s vnitřní výzdobou ve Verněřovicích

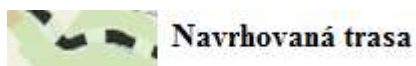
Zdroj: www.kostely.cz

Po osvěžení cesta dále pokračuje k dalšímu bodu trasy. Půlkilometrová cesta kolem pole vede ke kříži, u kterého plánovaná trasa na rozcestí odbočuje doleva. Další 2 km následuje cesta po silnici III. třídy (č. 3023). Podél tohoto úseku se nachází několik křížů. Tento úsek je vyznačen na Obrázku 21.

Obrázek 21: Cesta od studánky ke kostelu ve Verněřovicích

Upraveno dle: www.mapy.cz

Po 2 km, co trasa odbočila u kříže, je přes cestu vidět kostel svatého Michaela archanděla (viz Obrázek 22).

3: Kostel sv. Michaela archanděla (Verněřovice – viz kapitola 1.4)

Obrázek 22: Kostel sv. Michaela archanděla ve Verněřovicích

Zdroj: www.kostely.cz

Po návštěvě kostela trasa pokračuje dále po vedlejší silnici necelý 1 km. Po té se plynule napojuje opět na silnici III. třídy (č. 3023), která vede až do Meziměstí. Cestu protíná železniční přejezd, na kterém je potřeba dbát zvýšené opatrnosti, jelikož je výhled na koleje kryt řadou stromů. Na konci silnice č. 3023 trasa odbočuje doleva a pokračuje po hlavní silnici III. třídy (č. 3021) necelý kilometr. Z hlavní silnice trasa odbočuje u rozcestníku Náměstí Meziměstí na cyklostezku č. 4020. Ta poutníky dovede až k dalšímu navštívenému bodu trasy. V Meziměstí se nenachází žádný z navštívených bodů plánované trasy, ale pyšní se barokním zámek vybudovaným podle návrhu Kiliána Ignáce Dientzehofera. Nyní je zámek bohužel nepřístupný a je možné jej obdivovat pouze zvenčí.

4: Kostel sv. Jakuba Většího (Ruprechtice - viz kapitola 1.4)

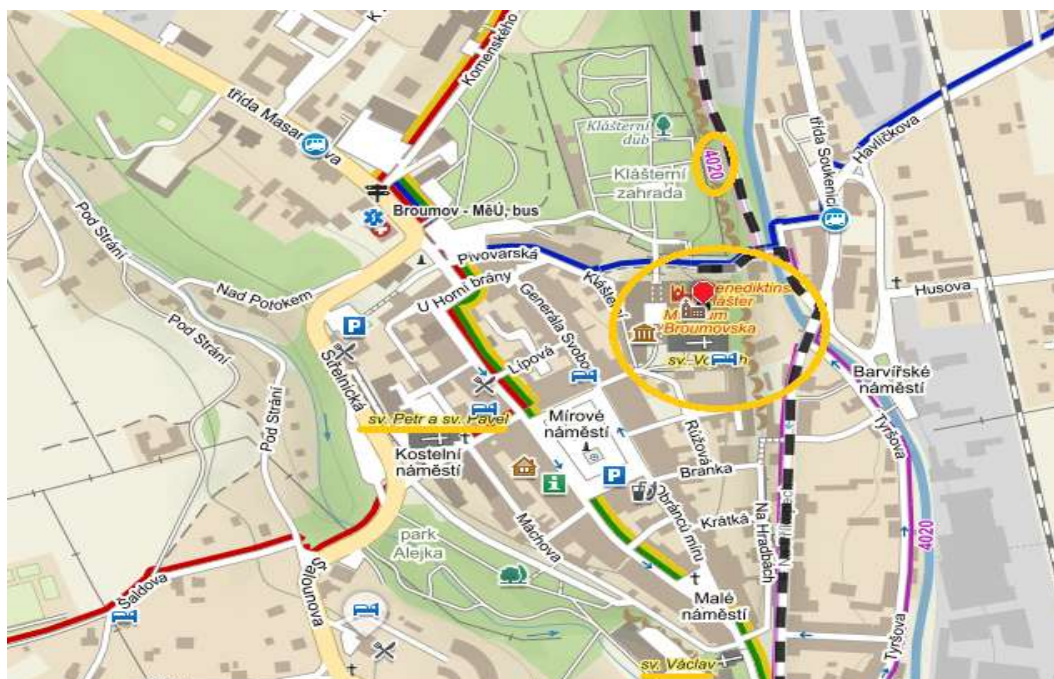
Dalším navštíveným místem na trase je barokní kostel v Ruprechticích (viz Obrázek 23).

Obrázek 23: Kostel sv. Jakuba Většího a hlavní oltář v Ruprechticích

Zdroj: www.kostely.cz

Z Ruprechtic se trasa dále ubírá cyklostezkou č. 4020 celých 8 km až do kláštera v Broumově. Tento úsek neskýtá žádné prudké stoupání, ba naopak mírně klesá, je tedy spíše odpočinkový. Ač je úsek dlouhý, poutníci na něm můžou vidět u cesty pouze jeden kříž. Na Obrázku 24 je vyznačena trasa po cyklostezce ke klášteru v Broumově a naznačuje, kudy se odtud bude dále cesta ubírat. Zvýrazněné jsou i další duchovní památky, které je možné v Broumově navštívit. Příkladem je kostel sv. Petra a Pavla a kostel sv. Václava.

Obrázek 24: Cesta Broumovem ke klášteru a jeho blízké okolí

Upraveno dle: www.mapy.cz

Navrhovaná trasa

5: Klášter (Broumov – viz kapitola 1.3.3)

Navrhovaná trasa protínající Broumov se samozřejmě nesmí vyhnout klášteru, který lze vidět na Obrázku 25.

Obrázek 25: Klášter v Broumově

Zdroj: www.broumovsko.cz

Od kláštera trasa vede po cyklostezce č. 4020 kolem kostela sv. Václava, za ním odbočuje doprava. Po levé straně cesta míjí kostel sv. Ducha a areál místní nemocnice. Na konci nemocnice jsou napravo přes cestu dva pomníky obětem 1. i 2. světové války. Za nimi se rozprostírá dlouhý hřbitov, v jehož čele stojí dřevěný kostel Panny Marie hřbitovní (viz Obrázek 26).

6: Kostel Panny Marie (Broumov - viz kapitola 1.3.3)

Obrázek 26: Kostel Panny Marie Hřbitovní v Broumově

Zdroj: archiv autorky

Navrhovaná trasa vede zpátky kolem nemocnice a kostela sv. Ducha, kde se napojuje opět na cyklostezku č. 4020, po které pokračuje 3,2 km až k odbočce na Martínkovice. Mezi Broumovem a Martínkovicemi se nachází broumovské letiště. Za letištěm je mezi stromy ukryt vojenský hřbitov. Odbočkou (doprava z cyklostezky č. 4020) se poutníci dostanou ke kostelu sv. Jiří a sv. Martina. Za kostelním hřbitovem vede pěšina lesem k vyhlídce na okolí (viz Obrázek 27).

Obrázek 27: Cesta ke kostelu sv. Jiří a sv. Martina v Martínkovících

Upraveno dle: www.mapy.cz

Navrhovaná trasa

7: Kostel sv. Jiří a sv. Martina (Martínkovice – viz kapitola 1.4)

Na Obrázku 28 je vidět raně barokní kostel v Martínkovících s farou a s hlavním oltářem. Fara je majetkem občanského sdružení, které chystá její rekonstrukci. [35]

Obrázek 28: Kostel sv. Jiří a sv. Martina v Martínkovících

Zdroj: www.kostely.cz

Po zhlédnutí kostela se trasa vrací zpět na odbočku k Broumovu, ale odtud pokračuje na druhou stranu k nedalekým Otovicím po cyklostezce č. 4020. V místě křižování hlavní silnice a cyklostezky trasa pokračuje odbočkou vpravo. Přibližně po 700 m trasu opět křížuje hlavní silnice, za níž stojí obecní úřad. Vedle obecního úřadu stojí pomník a kostel sv. Barbory (viz Obrázek 29).

Obrázek 29: Kostel sv. Barbory v Otovicích

Zdroj: www.kostely.cz

Po návštěvě kostela se trasa ubírá ke studánce vzdálené 5,3 km. Od kostela pokračuje cesta doleva po hlavní silnici, která je totožná s cyklostezkou č. 4020. Zhruba po 600 m cesta pokračuje doprava přes řeku po cyklostezce č. 4002 vedoucí převážně mezi poli. Tento úsek trasy, dále pokračující Božanovem, je lemován mnoha kříží. Přibližně za 4,5 km trasy (od posledního bodu navštívení) je v pravotočivé zatáčce odbočka doleva přes most, za níž následuje po 30 m další odbočka doleva na pěšinu vedoucí do mírného kopce přímo k Mariánské studánce a kapli Nanebevzetí Panny Marie.

9: Kaple Nanebevzetí Panny Marie se studánkou (Božanov - viz kapitola 1.3)

Obrázek 30 zobrazuje kapli Nanebevzetí Panny Marie, pod níž vyvěrá Mariánská studánka. Napravo je vidět vnitřní výzdoba kapličky, na kterou je možné nahlédnout přes mříž.

Obrázek 30: Kaple Nanebevzetí Panny Marie s Mariánskou studánkou v Božanově

Zdroj: www.kostely.cz

Dalším místem navštívení v Božanově je kostel sv. Marie Magdalény (viz Obrázek 31). Trasa k němu vede od kaple zpátky pěšinou na cyklostezku, ze které cesta původně odbočovala. Cyklostezka vede podél potoka ke křižovatce, na které plánovaná trasa odbočuje doprava ke kostelu. Vzdálenost těchto dvou poutních míst je přibližně 1,5 km.

10: Kostel sv. Marie Magdalény (Božanov - viz kapitola 1.3)

Za křižovatkou v poli stojí pomník a blíže kostelu kříž.

Obrázek 31: Kostel sv. Marie Magdalény

Zdroj: www.kostely.cz

Návštěvou kostela končí první část cyklotrasy. Další pokračování delším okruhem je pro náročnější cyklisty. Pro ty, kteří nechtějí pokračovat dále v okruhu, se nabízí cesta zpátky vlakem. Nejbližší železniční zastávka se nachází v Broumově (v bližších Otovicích byla zrušena). Je vzdálená přibližně 7 km, což zabere zhruba půl hodinky jízdy na kole. Trasa je velmi jednoduchá a nenáročná bez sebemenšího stoupání. Vede od kostela dále po cyklostezce č. 4000 pořád rovně skoro celých 7 km. Po té se v Broumově (opět u kostela sv. Ducha) stáčí doprava. Za dalších 300 m odbočuje za autobusovým nádražím doprava. Odtud se již nabízí pohled na železniční zastávku.

Pro zdatnější zájemce se nabízí cesta prodloužený okruhem, jejíž výškový profil je zobrazen na Obrázku 32.

Obrázek 32: Výškový profil prodlouženého okruhu cyklotrasy s duchovní tematikou

Upraveno dle: www.mapy.cz

Zpáteční cesta – prodloužený okruh cyklotrasy

Z Božanova k místu dalšího navštívení vede trasa dlouhá přibližně 12,5 km, na které si zdatnější cyklisté přijdou na své. Na tomto úseku dochází k největšímu stoupání na celé cyklotrase vůbec. Po 7,5 km před Machovem na cyklostezce č. 4002 v levotočivé zatáčce trasa odbočuje doprava na zkratku mezi poli a loukami, která se napojuje na cyklostezku č. 4000. U rozcestníku Bělý (u pomníku) trasa vede doleva a navazuje na cyklostezku č. 4150, po které se cyklisté dostanou až do Bezděkova nad Metují. Úsek je vyznačen na Obrázku 33.

Obrázek 33: Cesta do Bezděkova nad Metují

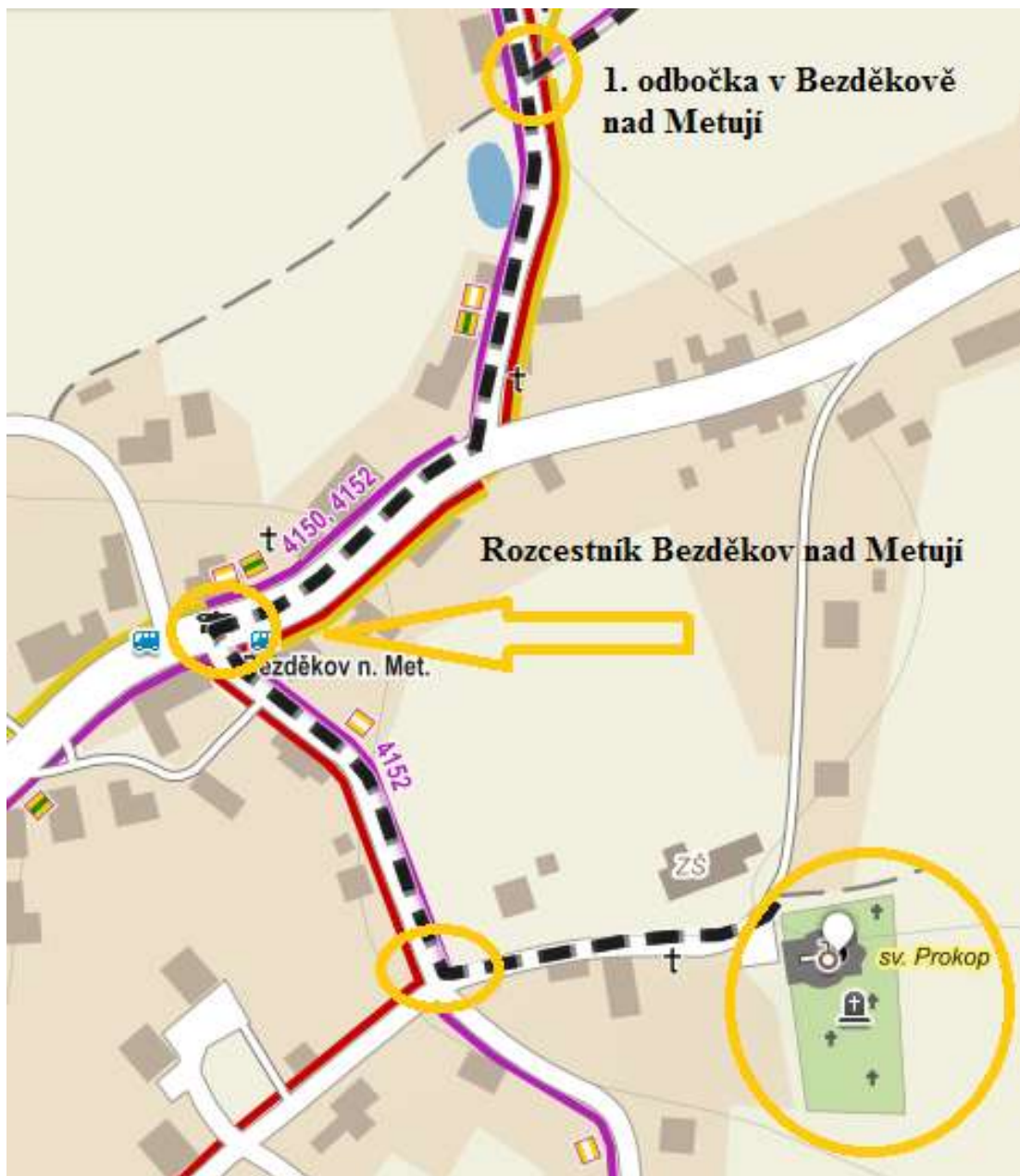
Upraveno dle: www.mapy.cz

Navrhovaná trasa

Na tomto úseku jsou další zajímavá místa k navštívení, například: studánka U Zabitého, Machovský kříž a Božanovský Špičák.

Po příjezdu do Bezděkova trasa odbočuje doleva (pořád po cyklostezce č. 4150). U rozcestníku Bezděkov nad Metují se stáčí opět doleva, za dalších 100 m opět doleva, až cyklisty dovede ke kostelu sv. Prokopa (viz Obrázek 34).

Obrázek 34: Cesta Bezděkovem nad Metují ke kostelu sv. Prokopa

Upraveno dle: www.mapy.cz

 Navrhovaná trasa

11: Kostel sv. Prokopa (Bezděkov nad Metují – viz kapitola 1.4)

Posledním kostelem na navrhované trase je právě kostel sv. Prokopa (viz Obrázek 35).

Obrázek 35: Kostel sv. Prokopa v Bezděkově nad Metují

Zdroj: www.kostely.cz

Po zhlédnutí barokního kostela trasa pokračuje zpátky na cyklostezku č. 4152, která je totožná s cyklostezkou č. 4150, po které se sem cyklisté dostali. Vede Radešovem, vzdáleným přibližně 5 km. Z Radešova je to „co by kamenem dohodil“ do Police nad Metují. V Polici na kruhovém objezdu trasa vede prvním výjezdem ven na cyklostezku č. 22. Tato cyklostezka poutníky vyvede z Police nad Metují ulicí Žďárská až do Žďáru nad Metují. V Polici se nabízí další zajímavá místa k navštívení (viz kapitola 2.1.2). Ve Žďáru nad Metují se nenachází žádný z bodů navštívení navrhované trasy, podél cesty však stojí několik křížů. Ze Žďáru je to již pouhých 5 km po cyklostezce č. 22 do České Metuje.

12: Kaplička (Česká Metuje)

Malá kaplička v České Metuji (viz Obrázek 36) je předposledním bodem navštívení na trase.

Obrázek 36: Kaplička v České Metuji

Zdroj: www.martinkovice.cz

Od kapličky pokračuje trasa cyklostezkou č. 22, která poutníky vyvádí z České Metuje okolo přírodní památky Pískovcové sloupky. Za 2,2 km po trase se nachází poslední místo na trase před návratem do Teplic nad Metují.

13: Kaple sv. Anny (Dědov)

Kaple sv. Anny se nachází přímo u cesty, není tedy možné ji minout (viz Obrázek 37).

Obrázek 37: Kaple sv. Anny v Dědově

Zdroj: www.dedov.sweb.cz

Nyní se trasa ubírá směrem do výchozího bodu, do kterého zbývá necelých 5 km po cyklostezce č. 22. Na tomto úseku se nachází další zajímavá místa, jako je například pomník obětem 1. světové války a několik křížů podél cesty.

Tabulka 2: GPS souřadnice cyklotrasy

Navštívené místo	Souřadnice GPS
Kostel Panny Marie Pomocné, Teplice n. M.	N 50°35'33.544", E 16°9'58.468"
Verněřovická studánka, Verněřovice	N 50°37'7.374", E 16°11'26.254"
Kostel sv. Michaela archanděla, Verněřovice	N 50°36'51.642", E 16°13'19.978"
Kostel sv. Jakuba Většího, Ruprechtice	N 50°37'34.121", E 16°16'10.116"
Klášter, Broumov	N 50°35'12.108", E 16°20'2.124"
Kostel Panny Marie, Broumov	N 50°34'46.148", E 16°19'58.276"
Kostel sv. Jiří a sv. Martina, Martínkovice	N 50°33'33.859", E 16°21'44.719"
Kostel sv. Barbory, Otovice	N 50°33'27.211", E 16°23'8.79"
Kaple Nanebevzetí Panny Marie se studánkou	N 50°31'31.109", E 16°22'48.856"
Kostel sv. Marie Magdalény, Božanov	N 50°31'39.366", E 16°21'53.216"
Kostel sv. Prokopa, Bezděkov nad Metují	N 50°30'32.25", E 16°13'57.737"
Kaple sv. Kaplička, Česká Metuje	N 50°32'39.11", E 16°10'54.656"
Kaple sv. Anny, Dědov	N 50°33'36.118", E 16°11'8.676"

Zpracováno dle: www.mapy.cz

Závěr

Cílem bakalářské práce bylo analyzovat stávající využití církevních památek v okrese Náchod a vytvořit dva návrhy produktů cestovního ruchu s duchovní tematikou v dané oblasti.

Práce byla rozdělena na dvě části. V první, teoretické části, byl obecně charakterizován samotný okres Náchod. Analyzovány zde byly duchovní památky a místa v okrese. Práce se zabývala samotnými poutními místy v okrese včetně jejich popisů. V teoretické části byla popsána i velmi významná česko-polská poutní cesta, i když neprobíhá pouze v rámci okresu. Jak bylo výše uvedeno, pro její významnost ji nešlo nezmínit.

V praktické části byly navrženy produkty cestovního ruchu s duchovní tematikou, k jejichž sestavení došlo na základě zjištěných informací v rámci první části bakalářské práce. Trasy propojují duchovní a poutní místa v okrese Náchod. Trasy byly navrženy tak, aby je bylo možné jednotlivě absolvovat v rámci jednoho dne. Toto tvrzení bylo ověřeno závodním cyklistou orientujícím se na terénní cyklistiku, který se se zájmem jal projet celou navrhovanou cyklotrasu. Shledal ji méně náročnou určenou i pro svátečního cyklistu.

První navrhovaná trasa pro pěší turisty propojila pět duchovních míst. Druhá navržená trasa propojila 10 nebo až 13 duchovních míst. Cyklotrasa totiž byla navržena tak, aby umožnila zájemcům absolvovat celou trasu na kole, kde bylo spojeno právě 13 míst nebo propojila 10 míst s tím, že po jejich navštívení mohou poutníci k návratu využít vlak. Na výběr mají jak hobby cyklisté, tak ti náruživější.

Současně byly v druhé části práce podrobně popsány trasy obohacené fotodokumentací a doloženými schématy. Bylo zde také jasně určeno, kudy trasy povedou, byly uvedeny jejich výškové profily, časová náročnost a GPS souřadnice navštívených míst.

Ze zjištění v bakalářské práci vyplynulo, že poutní místa v okrese Náchod nejsou propojena jedinou poutní cestou, ale poutě jsou realizovány lokálně. Při sběru informací k vytvoření první části práce dále bylo zjištěno, že v rámci sousedních okresů se nachází spousta dalších hojně vyhledávaných poutních míst. Příkladem je poutní místo Neratov v Orlických horách, dále Rtně a Malé Svatoňovice v okrese Trutnov nebo Rokole

a Přepychy v okrese Rychnov nad Kněžnou. Zde je opět prostor pro případné propojení poutních míst v širším okruhu, jelikož některá místa jsou v blízkosti hranic okresů.

Stanovené cíle bakalářské práce byly naplněny. Analýza stávajícího využití památek byla provedena v první části práce a návrhy dvou produktů cestovního ruchu s duchovní tematikou v dané oblasti byly vytvořeny následně ve druhé části. Výsledné trasy mohou být uvedeny na webovém portále Církevní turistika a posloužit tak rozvoji náboženského cestovního ruchu. Mým privátním cílem je, aby mnou vytvořené produkty cestovního ruchu byly zrealizovány a využívány turisty.

Použité zdroje

Tištěné zdroje

AXAMITOVÁ, Jana. *Cesty za krásou a poznáním: turistický lexikon ČR*. Praha: Olympia, 2011. ISBN 978-80-7376-237-7.

BOHÁČ, Zdeněk a Pavel BOHÁČ. *Poutní místa v Čechách*. Praha: Debora, 1995. ISBN 80-85923-07-6.

DAVID, Petr, Petr LUDVÍK a Vladimír SOUKUP. *Špalíček výletů: pro každý den jeden*. Praha: S & D, 2016. Autem po Čechách, Moravě a Slezsku. ISBN 978-80-86899-61-9.

NĚMCOVÁ, Božena. *Babička: Obrazy venkovského života*. Praha: Orbis, 1949.

TOUŠLOVÁ, Iveta, Marek PODHORSKÝ a Josef MARŠÁL. *Toulavá kamera*. Praha: Freytag & Berndt, 2012-. ISBN 978-80-7445-064-8.

VÍTEK, Jan a Martin LESCHINGER. *Východní Čechy a okolí: nejkrásnější výlety*. Ústí nad Orlicí: Flétna, 2011. ISBN 978-80-903652-8-5.

Elektronické zdroje

[1] Adršpašsko-Teplické skály. *Adršpach skály* [online]. [cit. 2017-03-30]. Dostupné z: <http://adrspach-skaly.sweb.cz/krajina/skaly/panorama.jpg>

[2] Archiv novinek z kultury, sporty, vzdělávání. *Policko.cz* [online]. 2017 [cit. 2017-04-20]. Dostupné z: <http://www.policko.cz/cs/novinka/majova-pout-do-vamberic-2016-2397>

[3] Bohoslužby. *Farnost Boušín* [online]. [cit. 2017-04-08]. Dostupné z: <http://www.farnostbousin.cz/Bohosluzby.html>

[4] Broumovsko: kraj osamělých skal a zapomenutých kostelů. *Cestovani.idnes.cz* [online]. 2017 [cit. 2017-04-09]. Dostupné z: http://cestovani.idnes.cz/broumovsko-kraj-osamelych-skal-a-zapomenutych-kostelu-pgh-po-cesku.aspx?c=A100908_231610_igcechy_hig

- [5] Broumovský klášter. *Turistický server Broumovsko* [online]. 2017 [cit. 2017-04-15]. Dostupné z: <http://www.broumovsko.cz/cs/broumovsky-klaster-2>
- [6] Červenokostelecko. *Cestovní a informační centrum Červený Kostelec* [online]. [cit. 2017-03-16]. Dostupné z: <http://www.cervenokostelecko.cz/clanky-admin/poutnimistobousin>
- [7] Dřevěná kaplička v Ticháckově lese. *Oficiální stránka obce Suchý Důl* [online]. 2017 [cit. 2017-04-14]. Dostupné z: <http://www.suchydul.cz/obec-7/drevena-kaplicka-v-tichackove-lese/pozar-kaplicky-a-nova-stavba/>
- [8] Fotogalerie obce. *Oficiální stránky obce Česká Metuje* [online]. 2017 [cit. 2017-04-15]. Dostupné z: <http://www.ceskametuje.cz/obec-7/fotogalerie/fotogalerie-obce/>
- [9] Fotogalerie. *Kaplička Ostaš* [online]. 2012 [cit. 2017-04-14]. Dostupné z: <http://www.kaplickaostas.cz/cs/fotogalerie.html>
- [10] GPS převodník. *Geo.hermansky.net* [online]. 2011 [cit. 2017-04-14]. Dostupné z: <http://geo.hermansky.net/index.php?co=convert>
- [11] Historie. *Farnost Boušín* [online]. [cit. 2017-04-09]. Dostupné z: <http://www.farnostbousin.wbs.cz/Historie.html>
- [12] Charakteristika okresu Náchod. *Český statistický úřad* [online]. [cit. 2017-03-12]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xh/charakteristika_okresu_nachod
- [13] Jelínek, Josef. Re: Pout' [Internet]. Message to: Jana Laurynová. 2017 Apr 18 [cited 2017 Apr 18]. [2 paragraphs].
- [14] Jirásek, Jaroslav. Re: pout' [Internet]. Message to: Jana Laurynová. 2017 Apr 14 [cited 2017 Apr 14]. [1 paragraph].
- [15] Již 20 let s Euroregionem Glacensis. *Euroregion Glacensis* [online]. 2012 [cit. 2017-03-16]. Dostupné z: <http://www.euro-glacensis.cz/>

- [16] Kalendář akcí. *Biskupství královéhradecké* [online]. 2015 [cit. 2017-04-08]. Dostupné z: <http://www.bihk.cz/aktuality/kalendar-akci/aktualni-akce?do=eventsSearchForm-submit>
- [17] Kam za kulturou. *Oficiální stránky obce Křinice* [online]. 2017 [cit. 2017-04-09]. Dostupné z: <http://www.krinice.cz/obec-138/volny-cas/kam-za-kulturou/#ka77>
- [18] Kostel Panny Marie Pomocné. *Teplické skály* [online]. 2017 [cit. 2017-03-27]. Dostupné z: <http://www.teplickeskaly.com/turistika/pamatky-v-teplicich-nad-metuji/kostel-panny-marie-pomocne/>
- [19] Kostel sv. Jakuba Většího, Ruprechtice/Meziměstí. *Královéhradecký kraj - turistický portál* [online]. 2017 [cit. 2017-04-09]. Dostupné z: <http://www.hkregion.cz/dr-cs/102974-kostel-sv-jakuba-vetsiho-ruprechtice-mezimesti.html>
- [20] Kostel sv. Michaela, archanděla. *Vernéřovice* [online]. 2017 [cit. 2017-04-09]. Dostupné z: http://www.vernerovice.cz/informace-o-obci/zajimavosti/kostel-sv-michaela-archandela/?ftresult_menu=kostel
- [21] Kostel sv. Prokopa. *Oficiální stránky obce Bezděkov nad Metují* [online]. 2017 [cit. 2017-04-20]. Dostupné z: <http://www.bezdekov.org/pamatky/kostel-sv-prokopa/>
- [22] Kostelíček u Vernéřovické studánky. *TJ Condor* [online]. 2008 [cit. 2017-03-27]. Dostupné z: <http://www.tjcondor.cz/news/kostelicek-u-vernerovicke-studanky/>
- [23] Lanzi, Martin. Re: Hlavní pout' [Internet]. Message to: Jana Laurynová. 2017 Apr 14 [cited 2017 Apr 14]. [1 paragraph].
- [24] MACH, Jiří. Putovali k soše Panny Marie Vamberické. *Náchodský deník.cz* [online]. 2017 [cit. 2017-04-08]. Dostupné z: http://nachodsky.denik.cz/zpravy_region/putovali-k-sose-panny-marie-vambericke-20130506.htm

- [25] Maternice. *Zbečník* [online]. 2017 [cit. 2017-03-23]. Dostupné z: <http://www.zbecnik.com/news/maternice/>
- [26] O nás. *Národní síť Místních akčních skupin České republiky* [online]. 2017 [cit. 2017-03-16]. Dostupné z: <http://nsmascr.cz/o-nas/mistni-akcni-skupiny/>
- [27] Obce Královéhradecka 2017. *Český statistický úřad* [online]. [cit. 2017-03-29]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/obce-kralovehradecka-2017>
- [28] Okres Náchod. *Google.cz* [online]. 2017 [cit. 2017-03-12]. Dostupné z: <https://www.google.cz/maps/place/N%C3%A1chod/@49.6828455,16.2029278,7z/data=!4m5!3m4!1s0x470e66ac9b9f231f:0x300af0f6614abb0!8m2!3d50.492006!4d16.1536817?hl=cs>
- [29] Okres Náchod. *Google.cz* [online]. 2017 [cit. 2017-03-12]. Dostupné z: <https://www.google.cz/maps/place/N%C3%A1chod/@50.4804279,16.1716385,10.33z/data=!4m5!3m4!1s0x470e66ac9b9f231f:0x300af0f6614abb0!8m2!3d50.492006!4d16.1536817?hl=cs>
- [30] Okres Náchod. *Kostely.cz* [online]. [cit. 2017-03-20]. Dostupné z: <http://www.kostelycz.cz/okresy/nachod.htm>
- [31] Okres Náchod. *Ochrana přírody* [online]. [cit. 2017-03-30]. Dostupné z: <http://www.ochranaprirody.cz/res/archive/283/035017.pdf?seek=1250092896>
- [32] Okres Náchod. *Soupis památek* [online]. 2015 [cit. 2017-03-20]. Dostupné z: http://www.soupisamatek.com/okres_nachod/ramecokres.htm
- [33] Okres Náchod. *Státní správa* [online]. 2017 [cit. 2017-03-12]. Dostupné z: <https://www.statnisprava.cz/rstsp/ciselniky.nsf/i/CZ0523>
- [34] Památky a muzea - Kladské pomezí a Broumovsko. *Turistika.cz* [online]. 2017 [cit. 2017-03-20]. Dostupné z: <http://www.turistika.cz/adrspassko-broumovsko/>

- [35] Památky. *Oficiální stránky obce Martínkovice* [online]. 2017 [cit. 2017-04-15]. Dostupné z: <http://www.martinkovice.cz/obec-7/zajimavosti-a-informace-pro-navstevniky-obce/pamatky/>
- [36] Památky. *Oficiální stránky obce Teplice nad Metují* [online]. 2017 [cit. 2017-04-20]. Dostupné z: <http://www.teplicenadmetuji.cz/turista/pamatky-v-teplicich-n-m/?ftresult=kostel+panny+marie+pomocn%C3%A9>
- [37] Plánovač tras. *Mapy.cz* [online]. [cit. 2017-04-14]. Dostupné z: <https://mapy.cz/zakladni?planovani-trasy>
- [38] Poutní místo Vamberice. *Obec Rapotín* [online]. 2017 [cit. 2017-04-08]. Dostupné z: <http://www.rapotin.cz/informace-o-obci-2/historie/poutni-misto-vamberice/>
- [39] Procházka Dědovem. *Dědov - Javor* [online]. 2017 [cit. 2017-04-15]. Dostupné z: <http://dedov.sweb.cz/obr/Dedov/obr19.jpg>
- [40] Římskokatolická farnost Boušín. *Oficiální stránky obce Slatina nad Úpou* [online]. 2017 [cit. 2017-04-09]. Dostupné z: <http://www.slatinanadupou.cz/obec-slatina-nad-upou/rimskokatolicka-farnost-bousin/>
- [41] Seznam katastrů. *Drobné památky Broumovska* [online]. [cit. 2017-04-07]. Dostupné z: <http://www.collegium.cz/pamatky-databaze/>
- [42] Sezona začíná v květnu. *Camp Kamenec* [online]. [cit. 2017-04-15]. Dostupné z: http://www.camp.adrspach-ubytovani.cz/?utm_source=dokempu.cz&utm_medium=prezentace&utm_campaign=dokempu
- [43] Služby. *Klášter Broumov* [online]. 2017 [cit. 2017-04-07]. Dostupné z: <http://www.klasterbroumov.cz/cs/sluzby>
- [44] Správa CHKO Broumovsko. *Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky* [online]. 2017 [cit. 2017-03-30]. Dostupné z: <http://broumovsko.ochranaprirody.cz/>

[45] Suchý Důl. *Policko.cz* [online]. 2017 [cit. 2017-04-14]. Dostupné z: <http://www.policko.cz/cs/dso/suchy-dul>

[46] ŠINDLAR, Miloslav. *Koncepce ochrany přírody a krajiny Královéhradeckého kraje: Příloha 1 - Maloplošná zvláště chráněná území na území Královéhradeckého kraje* [online]. 2009 [cit. 2017-04-07]. Dostupné z: http://gis.kr-kralovehradecky.cz/assets/GIS/projekty/ziv-prostredi/priloha_1.pdf

[47] Toulavá kamera. In: *Ceskatelevize.cz* [online]. 2017 [cit. 2017-04-08]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/1126666764-toulava-kamera/7599-regiony/?r=545&o=548&strana=10>

[48] Ubytování v chatkách, kemp, restaurace a letní terasa. *Chatová osada OSTAŠ* [online]. [cit. 2017-04-14]. Dostupné z: <http://www.ostas.adrspach.cz/index.php>

[49] Verněřovice: cestou k Soulkostelu. *Silver Rocket* [online]. 2015 [cit. 2017-03-27]. Dostupné z: <http://www.silver-rocket.org/news/3335>

[50] Verněřovická studánka. *Mladí ochránci přírody* [online]. [cit. 2017-04-09]. Dostupné z: <http://www.estudanky.eu/519-vernerovicka-studanka>

Seznam obrázků

Obrázek 1: Poloha okresu Náchod v České republice.....	13
Obrázek 2: Adršpašsko-teplické skály.....	14
Obrázek 3: Okres Náchod.....	15
Obrázek 4: Ticháčkova kaple u Suchého Dolu.....	23
Obrázek 5: Vambeřická poutní cesta.....	28
Obrázek 6: Návrh trasy s duchovní tematikou v okrese Náchod.....	30
Obrázek 7: Výškový profil trasy s duchovní tematikou pro pěší	30
Obrázek 8: Kaple sv. Kříže na Ostaši	31
Obrázek 9: Cesta přes osadu Ostaš ke kapli sv. Kříže.....	31
Obrázek 10: Kaple sv. Panny Marie Sněžné a její interiér v Křinicích	32
Obrázek 11: Cesta z Hvězdy Kovářovou roklí	33
Obrázek 12: Interiér Ticháčkovy kaple v Suchém Dole.....	34
Obrázek 13: Kaple Panny Marie Lurdské v Suchém Dole.....	34
Obrázek 14: Cesta ze Suchého Dolu do Police nad Metují	35
Obrázek 15: Kostel Nanebevzetí Panny Marie v Polici nad Metují	36
Obrázek 16: Návrh cyklotrasy s duchovní tematikou v okrese Náchod.....	38
Obrázek 17: Výškový profil cyklotrasy s duchovní tematikou	39
Obrázek 18: Kostel Panny Marie Pomocné v Teplicích nad Metují	39
Obrázek 19: Cesta kolem Horního zámku Teplicemi nad Metují	40
Obrázek 20: Kaple nad studánkou s vnitřní výzdobou ve Verněřovicích	41
Obrázek 21: Cesta od studánky ke kostelu ve Verněřovicích	41
Obrázek 22: Kostel sv. Michaela archanděla ve Verněřovicích.....	42
Obrázek 23: Kostel sv. Jakuba Většího a hlavní oltář v Ruprechticích.....	43
Obrázek 24: Cesta Broumovem ke klášteru a jeho blízké okolí.....	43
Obrázek 25: Klášter v Broumově	44
Obrázek 26: Kostel Panny Marie Hřbitovní v Broumově	45
Obrázek 27: Cesta ke kostelu sv. Jiří a sv. Martina v Martínkovicích	45
Obrázek 28: Kostel sv. Jiří a sv. Martina v Martínkovicích	46
Obrázek 29: Kostel sv. Barbory v Otovicích.....	46
Obrázek 30: Kaple Nanebevzetí Panny Marie s Mariánskou studánkou v Božanově...	47
Obrázek 31: Kostel sv. Marie Magdalény	48
Obrázek 32: Výškový profil prodlouženého okruhu cyklotrasy s duchovní tematikou .	49

Obrázek 33: Cesta do Bezděkova nad Metují.....	49
Obrázek 34: Cesta Bezděkovem nad Metují ke kostelu sv. Prokopa	50
Obrázek 35: Kostel sv. Prokopa v Bezděkově nad Metují	51
Obrázek 36: Kaplička v České Metují.....	52
Obrázek 37: Kaple sv. Anny v Dědově	52

Seznam tabulek

Tabulka 1: GPS souřadnice trasy pro pěší	36
Tabulka 2: GPS souřadnice cyklotrasy	53
Tabulka 3: Ceník – ubytování v chatkách pro rok 2017	Příloha 2
Tabulka 4: Ceník – stanování pro rok 2017	Příloha 2
Tabulka 5: Ceník vč. DPH	Příloha 3

Přílohy

Příloha 1: Vybrané památky a duchovní místa v okrese Náchod v jednotlivých obcích

Příloha 2: Chatová osada Ostaš

Příloha 3: Camp Kamenec

Příloha 1: Vybrané památky a duchovní místa v okrese Náchod v jednotlivých obcích

- Dolní Adršpach: sousoší Nejsvětější Trojice, kříž na Křížovém vrchu, socha Jana Nepomuckého, sloup se sochou u spáleného mlýna, socha sv. Václava pod křížovým vrchem
- Horní Adršpach: socha bezhlavého Jana Nepomuckého, kostel Povýšení svatého kříže, kříže
- Bezděkov: kostel sv. Prokopa
- Bohuslavice: kostel sv. Mikuláše, evangelický kostel, socha Panny Marie
- Božanov: kostel sv. Maří Magdalény, kaple Nanebevzetí Panny Marie, kalvárie, kříže, socha sv. Jana Nepomuckého
- Broumov: kostel sv. Petra a Pavla, kostel sv. Vojtěcha, kostel sv. Ducha, kostel Panny Marie, klášter s kostelem sv. Vojtěcha, kostel Zmrtvýchvstání, kaple Bolestné Matky Boží, socha sv. Floriána, bezhlavá socha s křížem, socha sv. Josefa v klášterní zahradě, kříže, kaple v pralese, kaple sv. Kříže, modlitebna Českobratrské církve evangelické
- Červená Hora: kostel Panny Marie
- Červený Kostelec: kostel sv. Jakuba Většího, kaple Panny Marie Bolestné, Mariánský sloup, kalvárie, socha sv. Ludmily, socha sv. Václava, kaple sv. Cyrila a Metoděje, márnice, hřbitov
- Česká Skalice: kostel Nanebevzetí Panny Marie, kaplička Nejsvětější Trojice, fara, socha Panny Marie, socha sv. Jana Nepomuckého, kříž, hřbitov
- Černčice: kostel sv. Jakuba Staršího
- Dědov: boží muka, kaplička sv. Anny
- Chvalkovice: kostel sv. Jiljí, socha sv. Jana Nepomuckého, socha sv. Linharta, socha sv. Vincence
- Hejtmánkovice: Mariánský reliéf v poli, socha sv. Jana Nepomuckého, kříže
- Heřmánkovice: kostel Všech svatých, sochy sv. Jana Nepomuckého, kříže
- Hlavňov: kaple Panny Marie Sněžné, kříž, sousoší
- Horní Radechová: socha sv. Jana Nepomuckého
- Hořičky: kostel sv. Ducha, hřbitov, fara, márnice
- Hronov: kostel Všech svatých, fara, Mariánský sloup, socha sv. Jana Nepomuckého, socha sv. Václava, kostel církve Československé husitské, Skalákova studánka

- Hynčice: kříže, sousoší Korunování Panny Marie Nejsvětější Trojici
- Kramolna: kaple Panny Marie, socha sv. Jana Nepomuckého
- Jaroměř: kostel sv. Mikuláše, kostel sv. Jakuba, kostel Církve československé husitské, Mariánský sloup, socha sv. Jana Nepomuckého
- Jasenná: kostel sv. Jiří
- Jetřichov: zřícenina Laudonovy kaple
- Josefov: kostel Nanebevstoupení Páně, kaple sv. Jiljí
- Křinice: kaple Panny Marie Sněžné, kaple sv. Huberta, kříže, kalvárie
- Lhota: kostel sv. Jana Křtitele
- Machov: kostel sv. Václava, Husův sbor Církve československé husitské
- Martínkovice: kostel sv. Jiří a sv. Martina, kaple sv. Anny, kaple sv. Jana Nepomuckého, Kaple na konci obce, křížová cesta u kostela, kaple u potoka, kříže, vojenský hřbitov
- Meziměstí: kříže, plastika Svaté Trojice
- Nahořany: kaple sv. Rodiny
- Náchod: kostel sv. Vavřince, kostel sv. Michala, děkanství, kaple Nanebevzetí Panny Marie, kaple Zvěstování Panny Marie, synagoga, socha sv. Jana Nepomuckého z 1. poloviny 19. století, socha sv. Jana Nepomuckého z roku 1742, socha sv. Jana Nepomuckého v průčelí kostela sv. Michala, socha sv. Jana Nepomuckého z roku 1768, socha sv. Václava z roku 1808, socha sv. Václava z počátku 18. století, Mariánský stoup, kalvárie, socha Nejsvětější Trojice, socha Panny Marie, židovský hřbitov
- Nové Město nad Metují: kostel Nejsvětější Trojice, kostel Narození Panny Marie, kostel Všech svatých, Husův sbor, kaple sv. Jana Nepomuckého, kostel Církve bratrské, márnice, kostel sv. Ducha, kaple sv. Barbory, sousoší Nejsvětější Trojice
- Otovice: kostel sv. Barbory, sloup Korunování Panny Marie, kříže
- Pěkov: kaple Panny Marie Pomocné
- Police nad Metují: kostel Nanebevzetí Panny Marie, kostel Narození Panny Marie, kostel Církve československé husitské
- Ruprechtice: kostel sv. Jakuba Většího
- Říkov: kaple sv. Anděla strážce
- Semonice: kostel sv. Markéty, kostel Českobratrské církve evangelické
- Slatina nad Úpou: Mariánský sloup, kříž
- Slavětín nad Metují: kaple Navštívení Panny Marie

- Slavoňov: kostel sv. Jana Křtitele
- Stárkov: kostel sv. Josefa Pěstouna, kaple Čtrnácti sv. pomocníků, křížová cesta
- Studnice: kostel sv. Jana Nepomuckého, fara, socha sv. Josefa
- Suchý Důl: kaplička Marie Lourdské, Ticháčkova kaplička, Suchodolská studánka, kříže
- Šonov: kostel sv. Markéty, kostel Panny Marie Růžencové, kříže
- Teplice nad Metují: kostel sv. Vavřince, kostel Panny Marie Pomocné, pilíř se sv. Floriánem, kříže
- Velká Jesenice: kostel Nanebevzetí Panny Marie, hřbitov
- Velký Třebešov: kostel sv. Štěpána, socha Nejsvětější Trojice, hřbitov
- Vernéřovice: kostel sv. Michaela archanděla, kostel Panny Marie Pomocné, Kaple dobré vůle, kaple nad studánkou, kříže
- Vižňov: kostel sv. Anny, kříže
- Zdoňov: kostel Nejsvětější Trojice, kříže, socha sv. Josefa
- Žďár nad Metují: kaple sv. Kříže
- Žernov: kaple Panny Marie Sněžné

[30, 32, 34, 41]

Příloha 2: Chatová osada Ostaš

[48]

Na úpatí stolové hory Ostaš se nachází chatová osada nabízející ubytování v chatkách, možnost přespání ve stanech, hospůdku s kioskem, dětské a volejbalové hřiště.

Celková kapacita je 9 chat (54 lůžek). Kapacita tábořiště pro stany je cca 20 stanů.

V hospůdce a kiosku je nabízená kvalitní teplá kuchyně s hotovými pokrmy, studená kuchyně, různé druhy uzenin, točené pivo z několika pivovarů, alkoholické i nealkoholické nápoje, cukrovinky a suvenýry.

Ubytování, objednávka

Jana Malíková

telefon: 603 781 832

e-mail: chaty.ostas@gmail.com

web: www.ostas.adrspach.cz

Hospůdka, rezervace

Petr Malík

telefon: 604 371 576

Pravidelná otevírací doba

Pátek 11:00 – 24:00 h

Sobota 10:00 – 24:00 h

Neděle 9:00 – 19:00 h

Ceníky

Ceník ubytování v chatkách lze vidět v Tabulce 3. V ceně ubytování je: povlečení, sprchy, parkování, sportoviště v areálu, čerstvé pečivo k snídani.

Tabulka 3: Ceník - ubytování v chatkách pro rok 2017

Ubytování 1 osoba / noc	280 Kč	
Ubytování (dítě do 12 - ti let) / noc	210 Kč	
Ubytování (dítě do 2 let)	zdarma	bez nároku na vlastní lůžko
Snídaně 1 osoba	80 Kč	rozšířená kontinent. snídaně
Večeře 1 osoba	90 Kč	hlavní jídlo
Snídaně (dítě do 12 – ti let)	60 Kč	
Večeře (dítě do 12 – ti let)	65 Kč	
Poplatek za psa / noc	80 Kč	
Dětská postýlka / noc	50 Kč	
Topení 1 chata 1 den	120 Kč	
Parkování	zdarma	v areálu chatové osady
Rekreační poplatek za dospělou osobu / noc	10 Kč	

Zdroj: www.ostas.adrspach.cz

Ceník pro kemp lze vidět v Tabulce 4.

Tabulka 4: Ceník – stanování pro rok 2017

Poplatek za 1 osobu / noc	70 Kč
Poplatek za dítě do 12 – ti let / noc	40Kč
Stan / noc	70 Kč
Poplatek za psa	20 Kč
Žeton do sprchového automatu s teplou vodou	25 Kč
Parkování na centrálním parkovišti / den	40 Kč
Rekreační poplatek za dospělou osobu / noc	10 Kč

Zdroj: www.ostas.adrspach.cz

Příloha 3: Camp Kamenec

[42]

Kontakt

e-mail: camp.kamenec@seznam.cz

telefon: 604 989 353

web: www.camp.adrspach-ubytovani.cz

Ubytování

Camp se nachází v centru Teplic nad Metují. K dispozici je celkem 18 chatek. Celkový počet lůžek 72. Dále je možné se utábořit ve stanu nebo se ubytovat v kempu ve svém obytném autě či karavanu.

Stravování

K dispozici je kuchyňka určená k letnímu vaření. V blízkosti je prodejna potravin a restaurace. Pro větší skupiny je možné zajistit stravování v nedalekém pensionu. Ceník je uveden v Tabulce 5.

Tabulka 5: Ceník vč. DPH

Stan	60,- Kč / noc
Osoba ve stanu nebo karavanu	65,- Kč / noc
Dítě do 12 let ve stanu nebo karavanu	30,- Kč / noc
Osobní auto	50,- Kč / noc
Karavan, mikrobús	80,- Kč / noc
Autobus	100,- Kč / noc
Nákladní přívěs	40,- Kč / noc
Obytné auto	80,- Kč / noc
El. proud pro karavan	80,- Kč / noc
Moto	40,- Kč / noc
Domácí mazlíček	40,- Kč / noc
Chata s lůžkovinami	135,- Kč / osoba / noc
Chata bez lůžkovin	135,- Kč / osoba / noc

Dítě do 3 let v chatce	50,- Kč / osoba
Jednorázový poplatek za povlečení	50,- Kč / osoba / pobyt
Příplatek za neobsazené lůžko se nedoplácí	0 Kč
Poplatek pro Mě. Ú. Teplice	15,- Kč / noc/ od 18 let
Voda, sprcha, sociální zařízení	ZDARMA
Přenosná ohniště	ZDARMA
Připojení k internetu WiFi	ZDARMA
Informace	ZDARMA

Zdroj: www.camp.adrspach-ubytovani.cz